2001 ЙИЛ 1 март, ПАЙШАНБА

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Qishloq HAYOTI

№ 25 (6.238). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

ФЕРМЕР НЕГА САРСОН БЎЛДИ?

Хуллас, "Сут булоғи" фермер хўжалиги хусусидаги можаро, бу ишга туман ҳокимлигининг муносабати, М. Абдураҳмоновнинг салкам бир ярим йилдан буёнги сарсонгарчилиги шулардан иборат. Хулоса чиқариш, эса Сиздан.

(1-3-саҳифаларда)

"ПАХТАКОР"ДА НИМА ГАП?

Режаларимизнинг энг асосийси - бу йил Ўзбекистон кубогини қўлга киритиш ҳамда чемпион бўлиш. Бунинг учун жамоада барча шарт-шароитлар етарли.

(4-саҳифада)

БУХОРОНИНГ ТАДБИРКОР АЁЛЛАРИ

Бухорога келган кунимизнинг эртасига бизни "Алмаз" фирмаси фаолияти билан таништиришди. Тадбиркор Дилором Файзиева бошлаган ишни кўриб ҳавасимиз келди. У шаҳар марказида шахсий меҳмонхона қураяпти.

(1-2-саҳифаларда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда баркамол авлодни тарбиялаш, билимли, ижодкор хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, иқтидорли ёшларнинг истиқлол ғояларини амалиётга татбиқ этишдаги фаолиятини рағбатлантириш мақсадида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1999 йил 10 июндаги «Зулфия номидаги Давлат мукофотини таъсис этиш бўйича таклифларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ, Вазирлар Маҳкамаси қ а р о р қ и л а д и:

1. Республика хотин-қизлар қўмитаси ҳузуридаги Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг таклифларига биноан, аъло хулқи, зукколиги, донолиги, ташаббускорлиги билан ноёб истеъдодини намоён этаётган ҳамда адабиёт, маданият, санъат, фан ва таълим соҳаларидаги алоҳида ютуқлари учун Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳар ва вилоятларнинг иқтидорли қизлари Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлансин (тақдирланганлар рўйхати илова қилинади).

2. Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганларга 8 Март - халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан ўтказиладиган тантанада совриндорлик ёрлиқлари ва нишонлари топширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларининг ҳар бирига энг кам ойлик иш ҳақининг 50 баравари миқдорида пул мукофоти берилишини таъминласин.

4. «Ўзтелерадио» компанияси (А.Кўчимов) ҳамда ЎзАга (М.Муҳаммад Дўст) Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаларининг ибратли фаолияти, ноёб истеъдоди ва эришган ютуқларини кенг ёритиб бориш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Д.Ғуломова зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 27 февраль

Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 27 февралдаги 100-қарорига илова

Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганлар

РЎЙХАТИ

МАМУТОВА Диана Сабитовна	- Қорақалпоғистон Республикаси Қўнғирот туманидаги 83-мактабнинг 7-синф ўқувчиси
ҚЎЧҚОРОВА Ҳилола Норқўзиевна	- Андижон Давлат университети ботаника ва экология кафедраси ўқитувчиси
РАҲМОНОВА Навбаҳор Халиловна	- Бухоро вилояти Шофиркон туманидаги 4-мактабнинг 11-синф ўқувчиси
РАЖАБОВА Дилфуза Шавкатовна	- Жиззах Давлат педагогика институти қошидаги иқтидорли ўқувчилар лицейининг 11-синф ўқувчиси
ХОЛМАХМАТОВА Шахноза Бахтиёр қизи	- Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз тумани Алишер Навоий номидаги 102-ихтисослашган мактабнинг 7-синф ўқувчиси
ИСАНОВА Зебинисо Холмурадовна	- Навоий Давлат кончилик институти қошидаги лицей-интернатнинг 11-синф ўқувчиси
МИРЗАКПАРОВА Холида Тўрамирзаевна	- Наманган вилояти Янгиқўрғон туманидаги 33-мактабнинг 7-синф ўқувчиси
АСҚАРОВА Гулжамол Шодмоновна	- Самарқанд вилояти Каттақўрғон тумани «Ҳилол» газетасининг ходими
ЗОЙИТОВА Шаҳло Набиевна	- Сирдарё вилояти Меҳнатобод тумани халқ таълими бўлимининг ёшлар билан ишлаш бўйича мутахассиси, 1-мактаб ўқитувчиси
ХОЛМУРОДОВА Зебунисо Баходиржоновна	- Сурхондарё вилояти Сариосиё туманидаги 4-мактабнинг 11-синф ўқувчиси
ТУРҒУНБОЕВА Гулноза Тоштемировна	- Тошкент вилояти Паркент туманидаги 12- мактабнинг 11-синф ўқувчиси
ТЕШАБОЕВА Муҳайё Жўрабоевна	- Фарғона вилояти Риштон туманидаги 27- мактабнинг 9-синф ўқувчиси
РЎЗМЕТОВА Малоҳат Эркинбоевна	- Хоразм вилояти Боғот тумани Бобур номли 1- мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси
ТЎХЛИЕВА Наргиза Бокижоновна	- Тошкент шаҳар Алишер Навоий номидаги Нафис санъат лицейининг 11-синф ўқувчиси

АССАЛОМ, БАҲОР!

Баҳор келди, баҳор!

Биз бу баҳорни соғиниб, орзиқиб, талпиниб кутдик.

Бугун - янги XXI асрнинг, янги минг йиллик баҳорининг биринчи куни.

Бу баҳор таъбир жоиз бўлса, Ўзбекистон баҳори!

Бу йил жонажон, онажон Ўзбекистонимиз, осмондек бағри кенг, тоғлардек виқорли марду майдон халқимиз ўз эрки, озодлиги, шаъни-шарафи қўлга киритилган куннинг ўн йиллигини катта тантана билан нишонлайди. Шунинг учун ҳам ушбу кўклам бизнинг баҳор! Ўзбекнинг, ўзбекистонликларнинг баҳори! Зеро, бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор.

Офтоб ҳам бу тонг тоғлар ортидан лоладек яшнаб, ловуллаб кўринди. У қалби пок, мард, танти, меҳнаткаш халқимиз дийдорини кўриб, гулгун яшнаб кетди гўё. Чарақлаб нур-зиё, қут-барака улаша бошлади далаларимизга, саховатли кишиларимизга.

НИГОҲ

Асли, ҳақиқий баҳор ўзбек юртидан, унинг улуғвор заминидан, пурвиқор тоғларидан, адоқсиз боғларидан, бепоён қир-адирлари-ю, ҳар қаричи ноз-неъматга кон сахий-саховатли далаларидан бошланиши табиат инъом этган буюк саодатдир.

Яратганга минг қатла шукрки, баҳор биздан бошланади! Ер қадрини, эл-юрт дастурхони бойлигини ўйлаган деҳқонларимиз кетмонини елкасига қўйиб далага чиқди, бепоён кенгликларда "темир тулпор"ларини яна ишга солди. Унинг бу йилги баҳордаги, бу йилдаги эзгу ниятлари ўзгача. Қадам олиши ҳам, шаҳду шиддати ҳам ўзгача.

Ахир, айтганимиздек, бу йил мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллик тўйи.

Тўйга эса тўёна билан борадилар.

Ортда қолган ўн йил қишлоқ кишилари тақдирида жаҳоншумул ўзгаришлар ясади. Энг муҳими, деҳқон қарамлик давридаги боқимандалик иллатидан халос бўлди. Ўз ерининг, ўз даласининг, ўз меҳнатининг ҳақиқий соҳибига айланди. Қишлоқда мулкдорлар синфи шаклланди, ҳар бир туманда, вилоятда юзлаб, минглаб деҳқон-фермер хўжаликлари ташкил топди. Бугун ҳар бир эгаси бор даланинг деҳқони қанчалик яхши меҳнат қилса, шунчалик яхши яшашини, ҳаёти, турмуши шунчалик гўзал, фаровон бўлишини, ўз меҳнати билан юрт обод, кўнгиллар шод бўлишини юрак-юракдан ҳис қилади. Билганда ҳам яхши билади!

Худди шунинг учун ҳам тоза қалб, пок ният билан улуғ тўйга - энг улуғ, энг азиз байрамимизга арзигулик тўёна тайёрлаш иштиёқида даласига отланади.

Эрта-индин боболаримиз орзуларини рўёбга чиқарган, мустақиллик туфайли ўз қадрини топган Қурбон Ҳайити байрамини ва сўнг тирикликнинг муқаддимаси ва асоси, авлодлар давомийлигининг ҳамда ҳаёт абадийлигининг кафолати, муҳаббат ва садоқатнинг, оила барқарорлигининг мустаҳкам таянчи бўлган Халқаро хотин-қизлар кунини нишонлаймиз.

Мамлакатимизда истиқлол туфайли инсон қадр-қиммати ҳар қачонгидан кўра улуғланаётганлиги, нечоғлик юксак ўринга қўйилаётганлиги ҳам айни ҳақиқатдир. Кейинги қатор йилларнинг Инсон манфаатлари, Оила, Соғлом авлод йиллари деб эълон қилинганлиги ва бу борада мукаммал дастурлар ишлаб чиқилиб, кенг кўламли тадбирлар амалга оширилгани ҳар биримизга яхши маълум. Янги асрнинг дастлабки йили эса юртимизда Оналар ва болалар йили, деб эълон қилиниши ана шу эзгу саъй-ҳаракатларнинг мантиқий давоми, азиз инсон – она ва унинг жондан азиз фарзандига меҳр-оқибат, ғамхўрлик ва эътиборни янада кучайтиришдир. Бу эса келажаги буюк Ўзбекистонимизнинг баркамол авлоди ҳақида мустақил давлатимизнинг чексиз ғамхўрлигидир.

Вазирлар Маҳкамасида 2000 йил якунлари ва жорий йилнинг устувор вазифаларига бағишланган мажлисда мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов ҳар бир фуқаро оддий кузатувчи ёки истеъмолчи бўлиб қолмасдан, жамиятимизда рўй бераётган ислоҳот ва демократик ўзгаришларнинг фаол иштирокчисига айланмоғи лозимлигини алоҳида таъкидладилар.

Дарҳақиқат, ўз юрти, ўз миллати, шу дала-тоғлар ҳаққи, шу мўътабар замин ҳаққи, мен шу Ватан фарзандиман, деган ҳар бир фуқаро бугун фидойи бўлиб фаолият кўрсатмоғи шарт. Кимдаки ўзлигини англаш, миллий ғурур, миллий ифтихор бор экан, у албатта юрт ободлиги, эл фаровонлигига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади, фидойи бўлиб, эзгу ишларда фаол иштирок этади.

Шундайлар бор экан иншооллоҳ, Ўзбекистонда 2001 йил баракали ва саховатли бўлиши табиийдир. Пахта, ғалла ва бошқа экинлардан, албатта, мўл ҳосил бунёд бўлғусидир. Ана шу эзгу мақсадлар йўлидаги саъй-ҳаракатларимизга Яратганнинг ўзи мададкор бўлсин!

Ассалом, баҳор!

Юртимизга хуш келдинг! Далаларимизга, боғ-роғларимизга марҳабо!

Буюк Истиқлолимизнинг ўнинчи баҳори ҳамма-ҳаммамизга муборак бўлсин, азиз дўстлар!

СИЗ БУНГА НИМА ДЕЙСИЗ?

Ўтмишда ҳам, ҳозир ҳам халқимиз турмуш тарзини савдо-сотиқсиз, бозорсиз тасаввур қила олмаган. Мамлакатимизда тижорат азалдан тараққий этиб келган. "Савдода барака бор", "Ҳизр бобо супрасини бозорда қоққан".

АГАР ТИЛДАН БОЛ ТОМСА...

Бу нақллар бежиз айтилмаган. Тижоратнинг ривожланиб бориши жараёнида ўзига хос муомала ва муносабат тарзи шаклланган.

Бироқ, бугунга келиб сотувчи ва харидор ўртасидаги муомала маданияти хиралашиб бораётгандек, назаримизда. Тўғри, нимадир харид қилиш мақсадида баъзи сотувчилар билан савдолашиб қолсангиз, уларнинг хушмуомалалиги, ширинсўзлигидан кўнглингиз тоғдек кўтарилади. Аммо, баъзи буюм бозорларида кишиларнинг ташқи кўриниши, юриш-туришига қараб баҳо берадиган, ахлоқий меъёрларни тушунмайдиган "бойвачча"лар ҳам йўқ эмас. Улар билан савдолашаётганингизда молнинг нархини сал-пал пастроқ айтиб қўйсангиз борми, тамом, айтган гапингиздан пушаймон бўласиз.

"Ўз нархи қанчалигини биласизми?", "Шу нархда сиз олиб келинг, мен оламан", "Қўйинг, олмасангиз, сўраб нима қиласиз?", "Сизнинг бунга пулингиз етмайди". Хуллас, шунга ўхшаш гаплар билан кўнглингизни чўктиради, табингизни хира қилади.

Баъзан, кўпни кўрган отахонлар айтиб қолишади: "Бозорнинг ўзига яраша тош-тарозиси бор. Мол – сеники. Минг танга нарх қўйишга ҳам ҳақлисан. Пул – харидорники. Бир танга деса ҳам ҳаққи бор". Ҳа, харидор ва сотувчи қўйган нархлар орасида қанчалик тафовут бўлмасин, ҳалол савдо ҳар икки томоннинг розилиги билан амалга оширилади. Фақат, эндигина чўнтаги пул кўриб, салгина ҳаволаниб қолган айрим тадбиркорлар бозордаги ана шу кўҳна ҳақиқатни англаб етмайдилар. Харидор, ким бўлишидан қатъий назар бозорга нимадир харид қилиш илинжида боради. У қидирган нарсасини сиздан бўлмаса, бошқа бировдан сотиб олади. Савдо-сотиқ-ку, ўз йўлига, бир неча дақиқалик сўзлашув давомида ширинсўзлик билан муомала қилиш ҳар икки тарафга ҳам хуш кайфият бахш этса, кошки. Харидор қўйган баҳо сизни қониқтирмаса, унга ўз маҳсулотингизни сотмаслигингиз мумкин, аммо, шарқона тавозеъ, ширингуфторлик билан ўз ҳурматингизни билдириш, текин, бироқ, бебаҳо бўлган ширин сўзни ўзгаларга раво кўриш ҳам катта санъат эмасми?! Тилингиздан бол томса, ишингиз ҳам баравж бўлғусидир.

Рустам ЖАББОРОВ

ТАЛАБА ВА «КАМОЛОТ»

Ўзбекистон ёшларининг ташкил этилаётган «Камолот» ижтимоий ҳаракати қандай бўлиши керак, деган савол борасидаги баҳс-мунозараларнинг қизғин кечаётгани кишини қувонтиради. Ёшлар анча дадиллашиб, турли хил фикрлар, таклифларни ўртага ташлаяпти. Ҳатто ўтаётган баҳсларда ёш бўлмаганларнинг ҳам фаол қатнашаётгани яна бир ижобий ҳол.

ЖАРАЁН

Янги ҳаракат ҳаракатсиз бўлиб қолмаслиги учун мамлакатимизнинг турли ҳудудларида яшаётган ёшларнинг фикр-мулоҳазаларини пухта ўрганиш албатта керак. Саволлар эса талайгина. Ёшлар ҳаётида бугун қандай омиллар муҳим ўрин тутади? Ёш авлод тарбияси учун ким кўпроқ масъул: ота-онами, жамиятми ёки таълим-тарбия даргоҳлари? Жамиятда ёшлар ибрат олгувчи одамлар борми? Бўлса улар кимлар?

Қизиғи, бу каби жиддий саволлар бугун нафақат бизда, балки дунёнинг бошқа мамлакатларида ҳам долзарб бўлиб турибди. Масалан, ҳозир Европада ҳам шу саволлар атрофида турли баҳслар давом этяпти. Уларда ҳам ёшлар ташкилотлари ишини янада ривожлантириш учун турли саъй-ҳаракатлар мавжуд. Шу маънода, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатини шакллантиришда хорижий давлатлар ёшлар ташкилотлари тажрибаларидан ҳам айрим жиҳатларни ўрганса бўлади.

(Давоми 2-бетда)

ИСЛОҲОТ ОДИМЛАРИ

Бухорои шариф... Азизлар қадами теккан, уларнинг муборак хоки мангу уйқуда ётган, азалдан илму маърифат, тижорат, бешиги бўлган юрт бу. У яна бир хислати билан жаҳонни ўзига ром этган. Бу маскан одамлари бетакрор косиблик, зардўзлик, мисгарлик ва заргарлик санъатлари билан етти иқлимни қойил қолдирган.

Бу муқаддас шаҳарда яшаётган бугунги авлод ҳам ота-боболаридан мерос қолган ана шу ҳунарларнинг сир-синоатини мукаммал эгаллаб, фарзандларига ўргатиб, уни замонавий услублар билан сайқал топтириб келмоқдалар.

"ТАДБИРКОРБАНК" – КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

Мазкур ноёб санъатлар Ўзбекистон мустақиллиги туфайли яна қайта жаҳон саҳнига қалқиб чиқди. Бу, энг аввало, Озодлик, қолаверса, унинг дастлабки йиллари бошланган ислоҳотлар мевасидир.

Айнан, банк тизимининг ислоҳ қилиниши халқимиздаги жамики ўзига хос хислатларни, жумладан, ҳунармандчилик, заргарлик, кошинкорлик ва бошқа нафис санъат турларининг шаклланишига йўл очиб берди. Хусусан, ўрта ва кичик бизнес соҳаси юзага келди ва ривожланди.

(Давоми 2-бетда)

МАЙСАЛАР - МЎЛ ҲОСИЛ ДАРАКЧИСИ

Деҳқончиликда бир ибора бор: "Эккан экинингнинг уруғи яхши бўлмаса, қанча чиранма кутган ҳосилингни ололмайсан".

Шунинг учун зироатчилик уруғ танлашдан бошланади. Яхши уруғ бўлса, ҳай-ҳай, ёмон уруғ бўлса, деҳқоннинг ҳолига вой. Деҳқоннинг қўлига ишончли уруғни эса уруғчиликка ихтисослаштирилган хўжаликлар етказиб беради.

ЗАМОН - ИЗЛАНГАННИКИ

Республикамизда том маънода ғалла мустақиллигига эришиш учун олиб борилган ишларда энг аввало, уруғчиликка алоҳида эътибор қаратилди. Чунки ғалла миқдорини кўпайтиришда серҳосил буғдой навларини яратиш муҳим аҳамият касб этади.

Зангиота туманидаги "Эркин элита уруғчилик ширкат хўжалиги ҳам бошоқли дон уруғларини етиштиришга ихтисослаштирилган. Деҳқончилик учун об-ҳаво ноқулай келган ўтган йили ҳам хўжалик аъзолари ғаллачиликда юқори кўрсаткичга эришганликлари кўпчиликка маълум.

Хўжаликда ғаллачилик бўйича иш юритиш оилавий пудрат асосида олиб борилди, уруғлик ғалла экиладиган 190 гектар ер майдони 35 оилага бўлиб берилди.

Хўжаликда кузги буғдой ҳар йили ер ва иқлим шароитидан келиб чиқиб октябр ойининг иккинчи ўн кунлигида экилади. Бу энг қулай вақт эканлиги тажрибаларда исботланган.

(Давоми 3-бетда)

ҲУҚУҚ

Қуйичирчиқ тумани Деҳқон ва фермер хўжаликларини ташкил этиш, ер участкаларини ажратиш, уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш комиссиясининг "Сут булоғи" фермер хўжалиги хусусида чиқарган хулосаси бунча можарога сабаб бўлади, деб ким ўйлабди? Комиссия мазкур фермер хўжалиги "ажратилган ердан самарасиз фойдаланган", "зиммасига юклатилган вазифаларни уддалай олмаяпти", "давлат бюджетига тўлов бадалларни ўтказмаяпти" дея аниқ факт ва рақамларга зид ҳолда, хўжаликнинг бир йиллик фаолиятини таҳлил қилиб бирёқлама хулоса чиқарганди.

АДОЛАТ ТИКЛАНДИ, ЛЕКИН...

Туман ҳокими комиссия хулосасига асосланиб, "Сут булоғи" фермер хўжалиги фойдаланиб келаётган 20 гектар ер майдонини аввалги эгаси бўлмиш "Пахтачи" жамоа хўжалигига қайтариб олиб бериш ҳақида қарор чиқарди.

Шундан сўнг фермер Мейрам Абдураҳмонов Ўзбекистон Республикаси Адлия вазири номига шикоят аризаси ёзди.

(Давоми 3-бетда)

ДАРД БОРКИ, ДАВОСИ БОР

Она учун дилбандининг соғлиги азиз. Аммо, иссиқ жон, кези келса иситмадан олов бўлиб ёнаётган вужудга ёлғиз она меҳри камлик қилиб қолади. Ана шундай дамларда нажоткорларимиз – шифокорлар жонга оро кирадилар.

ТИББИЁТ

Айни жамият миқёсида оналар ва болалар соғлигига асосий эътибор қаратилаётган бир пайтда энг катта масъулият ҳам шу касб эгаларига юкланиши табиий. Бироқ, тан олиш керак, соғлом келажак учун кураш йўлида дуч келаётган муаммолар кўп. Қилинадиган ишлар ҳали бисёр.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Эндокринология институти қошидаги болалар бўлими мудираси Дилдора Зуфарова билан суҳбатимиз ҳам бевосита юқоридаги масалалар доирасида кечди.

-Бўлимимиз 27 нафар беморга мўлжалланган – дейди Д.Зуфарова. - Ҳар йили эндокриник касалликлар: қандли диабет, қалқонсимон без касалликлари, жинсий ва жисмоний етишмовчилик, ирсий касалликлар, буйрак усти бези хасталиклари билан оғриган етти ойлик чақалоқдан тортиб 16 ёшгача бўлган республикамизнинг турли минтақасидан юзлаб болалар бу ерда даволанадилар. Шунингдек, бу жараёнда илмий-текшириш ишлари олиб борилади.

(Давоми 4-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА: УЧҚЎРҒОНЛИКЛАР НАМУНАСИ | КЕП ҚОЛИНГ, ДИВИДЕНДГА ҒЎЗАПОЯ!.. | СОЗ БИЛАН СУҲБАТНИ ЁЛҒОН ДЕМАНГ

ДАВР

ҲУДУД МУСАФФОЛИГИ - МУҲИМ МАСАЛА

Мамлакатимиз ҳудудини ўта хавфли зараркунандалар, касалликлар ва бегона ўтлардан муҳофаза қилиш, уларнинг бошқа давлатлардан кириб келишининг олдини олиш ҳамда ички карантиндаги зарарли ҳашаротларнинг мавжуд ўчоқларини йўқотиш ва камайтириш борасида бир талай ишлар амалга оширилди.

Дарҳақиқат, юқорида таъкидланганидек, сўнгги пайтларда Ўзбекистоннинг чет давлатлар билан иқтисодий алоқалари кенгайиб бораётир. Бу борди-келдилар натижасида юртимизга кўплаб ўсимлик маҳсулотлари олиб келтирилаётгани ҳам рост. Оқибатда транзит юкларининг ҳажми ҳам кўпайиб бораётганлиги кузатилмоқда. Ўтган беш йил давомида ўсимликлар карантинини назорат қиладиган давлат чегара постлари сони 32 тага етди.

Қонун талабларидан келиб чиқиб, давлат ўсимликлар карантини органлари Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрига чет давлатлардан келтирилаётган барча юкларни карантин назоратидан ўтказиб, зарур ҳолларда зарарсизлантириб, сўнг истеъмолга чиқаришга рухсат бермоқдалар.

Қизиқ ҳолат. Биргина 1999 йилнинг ўзидаёқ чет давлатлардан олиб келинган 33 минг, 2000 йилда эса 68 мингга яқин ўсимлик маҳсулотлари намуналари республика ўсимликлар карантини бош давлат инспекцияси экспертизасидан ўтказилди.

Шу билан бирга республика ҳудудига четдан кириб келиши, халқ хўжалигига катта зарар етказиши мумкин бўлган бошқа хавфли зараркунандалардан, ўсимлик касалликлари ва бегона ўтлардан муҳофаза этишда жиддий камчиликларга йўл қўйилган. Масалан, "Ўсимликлар карантини тўғрисида"ги қонуннинг 10-моддасига амал қилинмаган ҳолда Сурхондарё, Фарғона, Наманган ҳамда Андижон вилоятларида кенг тарқалиб, республика ипакчилиги равнақига хавф солаётган тут парвонаси зараркунандасининг ундан холи бўлган вилоятларга тарқалишини олди олинмаган. Бундан ташқари у тегишлича ички карантин объектлари рўйхатига киритилмаган.

Ташқи карантин объектларидан бири бўлган инли цитрус куяси кириб келишига, иссиқхоналарда тарқалишига йўл қўйилган.

Шунингдек, республика Вазирлар Маҳкамасининг "1999-2000 йилларда пахта навларини яхшилаш ва жойлаштириш дастури тўғрисида"ги қарорига асосан ҳам тегишли тадбирлар ўтказилмоқда. Бироқ, давлат нав си-

...чайтиришимиз кер...

Улуғбек ЖУМАЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИДА

Республика Адлия вазирлигининг Президентимиз Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2001 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлисидаги маърузасида Адлия идоралари олдига қўйилган вазифаларга бағишланган кенгайтирилган ҳайъат йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Адлия вазири А.Полвонзода бошқарди.

Таъкидландики, ўтган даврда Адлия вазирлиги идоралари тадбиркорларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш борасида муайян ишларни амалга оширди. Назорат ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан тадбиркорлар фаолиятини ноқонуний текширишларга чек қўйиш бўйича аниқ чоралар кўрилмоқда. Ноқонуний текширишлар ва аралашувлар натижасида уларга етказилган моддий ва маънавий зарар айбдор мансабдор шахслардан ундириб олинмоқда. Хусусан, ўтган йил давомида адлия идораларининг судларга киритган даъво аризалари асосида тадбиркорлар фойдасига 204 миллион сўм етказилган моддий ва маънавий зарар ундириб берилди.

Ҳисобот даврида адлия идораларининг асосий эътибори шартномавий муносабатларни тартибга солиш, шартнома интизомини мустаҳкамлашга қаратилди. Текширишларни рўйхатга олиш китобининг жорий қилиниши билан баъзи мансабдор шахсларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатларига чек қўйилгани, ҳозир 70 мингдан ортиқ тадбиркорлик субъекти ушбу китоб билан таъминлангани қайд этилди.

(ЎзА)

Уйчи ип-йигирув акциядорлик жамиятида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ўзининг сифатли ва чидамлилиги билан алоҳида ажралиб туради. Бундай натижага корхонада иш сифатини яхшилаш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш туфайли эришилмоқда.

СУРАТЛАРДА: корхона йигирув цехи иш ўргатувчиси Ҳулкарой Бойхонова ва қайта ўровчи Мунира Мамадалиевалар; илғор тандаловчилар Гуласал Жўраева ҳамда Мунаввар Мусурмоновалар; моҳир пиликловчи Ҳалима Носирова мазкур корхонада 15 йилдан буён меҳнат қилиб келмоқда.

П.АКБАРОВ олган суратлар.

КЎЗБЎЯМАЧИЛИК ОҚИБАТИ

ҲУҚУҚ

Яккабоғ – Қашқадарё вилоятининг йирик қишлоқ хўжалик туманларидан бири. Лекин туманда кейинги йилларда бир қадар оқсаш ҳоллари рўй бермоқда. Бу нарса айниқса, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш режаларининг бажарилмаётганида яққол кўзга ташланаётир.

Маълумки, ҳар қандай фаолият даражаси қонун йўл-йўриқлари ва кўрсатмалари доираси билан белгилаб қўйилади. Ана шу йўл-йўриқ ва кўрсатмалар ўз ўрнида ва бекаму кўст бажарилган тақдирдагина ишда муваффақият таъминланади. Лекин туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасидаги мутахассислар жойлардан келиб тушаётган маълумотларнинг ҳаққонийлигини синчиклаб текширганларида, ўз вақтида чора-тадбирлар кўрганларида эди, талайгина қўшиб ёзишлару кўзбўямачиликларнинг олди олинган бўларди. Ўтган қишлоқ хўжалик йилида амалга оширилган барча ишлар ходимларимиз томонидан пухта ўрганиб чиқилганда, ҳақиқий аҳвол ойдинлашди. Туман қишлоқ хўжалик ходимлари нега панд еб қолганликларининг асл сабаблари кўзга ташланди.

Халқимизда ерни алдаган ўзини алдайди, деган доно нақл бор. Туманда пахтанинг режалаштирилмаган навлари яширинча экилганлиги фактлари фикримизни тасдиқлаб турибди. Туманнинг иқлим шароитидан келиб чиқиб, ўтган йили барча майдонларда синовдан ўтган "Оқдарё-5" ва "Юлдуз" навларини экиш режалаштирилган эди. Лекин айрим мутахассисларнинг масъулиятсизлиги, аниқроғи, кўзбўямачилик оқибатида 501 гектар майдонга "Бухоро-6" нави яширинча экиб юборилган. Натижаси эса яхши бўлмади. Бу деҳқон меҳнатига, ҳаққига хиёнат эмасми?

Ҳар бир нарсанинг ўз тартиботи, қонун-қоидаси бор. Ана ўша қонун-қоидаларнинг тўла-тўкис бажарилмаслиги, уларга риоя қилинмаслиги ишда муваффақиятсизликларга олиб келди. Ўтган йил туманда пахта режаси бажарилмай қолиб кетди. Бунинг сабаби ўша, юқорида айтиб ўтганимиз омилларга бориб тақалади. Текширишлар шуни кўрсатдики, ҳар гектар пахта майдонига ўртача режадаги 240 килограмм ўрнига 140 килограммдан азотли ўғит, 105 килограмм ўрнига 13 килограммдан фосфорли ўғит, 110 килограмм ўрнига 15 килограммдан калийли ўғит озуқалари берилган. Хўш, бу аҳволда унумдорлик, ҳосилдорлик ҳақида сўз юритиш мумкинми?

Қонуннинг қўпол равишда бузилиши ҳоллари чорвачиликда ҳам яққол кўзга ташланаётир. Мутахассислар "Наслчилик тўғрисида"ги Қонуннинг жойларда бажарилишини "Ҳисор" ширкатлар уюшмаси чорвачилик фермаси мисолида таҳлил қилганларида, 1-ширкатдан 30 бош, шу ширкатнинг Т.Қаҳрамонов жавобгарлигидаги йирик шохли моллар подасидан 63 бош қорамол, А.Қурбонов ҳисобидан 13 бош, 7-ширкатнинг С.Рустамов жавобгар бўлган сурувидан 63 бош қўй асоссиз равишда йўқ қилиб юборилганлиги аниқланди. Уларни маҳсулотга чақадиган бўлсак, тумандаги барча боғчаларни йил давомида сут ва сут маҳсулотлари билан таъминлаш мумкин бўларди. Ҳолбуки, мазкур салбий кўринишларнинг олдини олиш мақсадида туман прокуратураси ходимлари қишлоқ ва сув хўжалиги мутахассисларини бир эмас, бир неча марта огоҳлантирган, қатор амрномалар ёзилган, маъмурий ва интизомий ҳуқуқбузарликка қарши бир нечта иш қўзғатилганди. Лекин улардан тегишли хулоса чиқариб олинмади. Хўш, йўл қўйилган қўпол хато ва камчиликлар учун ким жавоб бериши керак?

Албатта, мутахассисларга ишонмоқ лозим. Лекин ишониш билан бирга уларнинг ишларини бот-бот текшириб туриш ҳам фойдадан холи бўлмайди. Ана ўшандагина қонуннинг қўпол даражада бузилиши ҳоллари, қўшиб ёзишлар, кўзбўямачиликларнинг олди сўзсиз олинади.

Бир нарсани асло эътибордан четда қолдирмаслик керак: қонун ижроси билан кучли. Қонун талаблари ўз вақтида ва бекаму кўст бажарилгандагина кейинги самаралар кўнгилдагидек бўлади.

И. ХОЛДОНОВ,
Яккабоғ туман прокурори, 1-даражали ҳуқуқшунос.

ТАЛАБА ВА «КАМОЛОТ»

(Боши 1-бетда)

Мисол учун, Буюк Британияда ёшлар муаммолари билан шуғулланувчи кўплаб ташкилотлар бор. Шулардан бири Миллий талабалар уюшмасидир. У фақат талаба ёшлар муаммолари билан шуғулланади. Унга нафақат британиялик, балки мазкур мамлакатда ўқиётган чет эллик талабалар ҳам аъзо бўлиши мумкин.

Уюшмани Британияда таҳсил олаётган талабаларнинг ҳақиқий кўмакчиси, деб айтиш мумкин. У талабалар дуч келиши мумкин бўлган деярли барча муаммоларни қамраб олишга ҳаракат қилади. Хусусан, талабаларга олий ўқув юртида ўқиш учун тўланадаган пулни топишга кўмаклашиш, турар-жой таъминоти, дарсдан бўш вақтларда соатбай иш топиш, саломатлигини яхшилаш, маданий ҳордиқ чиқариш борасида энг яқин кўмакчи.

Уюшма талабалар ҳаётига бевосита таъсир ўтказувчи омилларга алоҳида эътибор қаратади. Булар ижтимоий-иқтисодий омиллар, муҳит, руҳий таъсирлар, ичкилик, чекиш ва ҳоказо. Шу сабабли уюшманинг иши самарали кечаётгани сезилиб туради. Негаки, бунда муаммонинг ўзигина эмас, балки моҳияти, илдизи ўрганилади. Биз тузмоқчи бўлаётган «Камолот» ҳаракати ҳам ёшлар муаммоларининг туб сабаблари, илдизи билан қизиқса, уларни бартараф этишга ҳаракат қилса, нур устига нур. Мисол учун, талаба шартномада кўрсатилган пулни тўлай олмагани учун университетдан кетишга мажбур бўлса, боз устига, факультет декани ёки шунга ўхшаш бошқа мутасаддидан: «Пулинг бўлса ўқи, йўқса, бориб пода боқ» қабилида заҳарханда гап эшитса, аҳволи не кечишини тасаввур қилиш қийин эмас. Бунақа аччиқ-тиззиқ гапнинг ўрнига, талабага далда бериб, муаммони ечишнинг йўл-йўриғини кўрсатиш, ёрдам бериш жамият учун кўпроқ фойда келтирмайдими?

Британия Миллий талабалар уюшмасининг яна бир эътиборга молик томони унда йигит-қизлар учун маслаҳат марказларининг мунтазам ишлаб туришидир. Уларда талабаларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, дарсдан бўш вақтларда ишламоқчи бўлса, қаердан ва қандай иш топиш, солиқ тўлаш қонун-қоидалари ва ҳоказо йўналишларда исталган маслаҳатни олиш мумкин. Шунингдек, уюшманинг саломатлик маркази фаолиятини ҳам ўрганса арзигулик. Бу ерда талабаларга кенг тарқалган турли хил касалликлар ва улардан сақланиш, даволаниш чора-тадбирлари борасида йўл-йўриқлар берилади.

Уюшма аъзоси бўлган ёшлар учун Британиядаги айрим дўконларда товарлар нисбатан арзон нархларда сотилиши ҳам эътиборга молик. Шунингдек, аъзолик ҳужжати мамлакат буйлаб саёҳат қилишда ҳам асқотади. Негаки, йўл чипталарини арзон нархда харид қилиш, меҳмонхоналарда маълум имтиёзлардан фойдаланиш мумкин.

Уюшма талабаларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишни ҳам унутмайди: турли маданий тадбирлар, спорт мусобақалари, мусиқий кечалар, карнаваллар ўтказишга бош-қош бўлади. Ана шунда талабалар бекорчиликдан «ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини олиб юрмайди». Фаолиятсизликка ўрганмайди.

«Камолот» ёшлар ҳаракатида талабалар билан ишлайдиган махсус бошқармами ёки шунга ўхшаш тизим бўлиши керак. Негаки, талабалар ёшларнинг асосий кучини ташкил этади.

Яна бир фикр шуки, янги ҳаракат ўз фаолиятини бошлаши билан алоҳида эътибор берадиган жиҳат - «Камолот»-нинг интернет саҳифасини ташкил этиш бўлмоғи керак. Бу Ҳаракатнинг янада такомиллашуви, ёшларнинг ўзаро мулоқоти ва баҳс-мунозараларида катта омил бўлади. Мисол тариқасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг иқтидорли ёшларнинг хорижда ўқишини қўллаб-қувватловчи «Умид» жамғармасининг вебсайтини айтиб ўтиш мумкин. Унинг мунозара саҳифасида талабалар ўзларини қизиқтирган турли-туман масалаларда эркин баҳс қилади, фикр алмашади. Қолаверса, интернет Ҳаракатнинг хорижий давлатлардаги ёшлар ташкилотлари билан яқинлашувига ҳам кўмаклашади.

Ёшлар жамиятнинг энг фаол қатлами саналади. Ҳавас ҳам, иштиёқ ҳам, туғёну беқарорлик ҳам, ақл ва туйғу ҳам, муҳаббат ҳам, нафрат ҳам шунда. Булар биргаликда жуда катта куч бўлади. Бу кучни жамиятимиз учун фойдали йўналишларга буриб, хайрли мақсадларда фойдаланиш давр талаби. Бунинг учун ёшларга тўғри йўл кўрсатиш, уларнинг жамиятда муносиб ўрнини топишига кўмаклашиш зарур. Ёрдам бериш учун эса, аввало, ёшларни тушуниш, ўй-хаёлларини ўрганиш, фикр-мулоҳазаларига қулоқ тутиш керак. Шундагина «Камолот» расмиятчи бир ташкилот эмас, балки ёшларнинг ҳақиқий суянчиғига айланади, деб ўйлайман.

Фарҳод АРЗИЕВ,
ЎзА шарҳловчиси.

"ТАДБИРКОРБАНК" – КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕСНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎЛИДА

(Боши 1-бетда)

Республика акциядорлик-тижорат "Тадбиркорбанк"нинг Бухоро вилоят бошқармасида бу борада талайгина ибратли ишлар қилиняпти. Банк, асосан, деҳқон-фермер хўжаликлари, кичик ва ўрта бизнес билан шуғулланувчи кишиларга хизмат кўрсатади. 2001 йилнинг 1 январ ҳолатига кўра, банкда 4364 та мижоз ҳисоб-рақами очган бўлиб, шулардан 40 фоизини қишлоқ хўжалиги, 57 фоизи савдо ва умумий овқатланиш шахобчалари, 3 фоизини эса давлат ва бошқа корхоналар ташкил этади. Эътиборга молик жойи шундаки, мижозларнинг 90 фоиздан ортиғи ўрта ва кичик бизнес вакиллари бўлиб, улардан 286 нафарини тадбиркор аёллар ташкил этади.

"Тадбиркорбанк"нинг вилоятдаги мавжуд 7 та бўлимига кунига юзлаб мижозлар ташриф буюради. Булар юқорида айтганимиздек, асосан, тадбиркорлар, косиб ва ҳунармандлар, зардўзлар, хусусий ва ўрта бизнес билан шуғулланувчи кишилар.

Банкнинг бугунги асосий иш фаолияти тадбиркорларга кредит ажратиш, уларни ...вватлаш билан бир қаторда, ...идаги бўш пул маблағларини ...га жалб этишга ҳам қаратилган. ...ахборот воситаларида банк хиз... ...улай ва сердаромад жиҳатлари ...ма қилингани ўтган йилда ўз ...и берди. Омонатчилар сони, ...анкка қўяётган хусусий сармоя... ...ри тезда ортди. Масалан, ўтган ...авомида 48,6 миллион сўм омо...ғлари қабул қилинган бўлса, ...инг 1 январ ҳолатига кўра, омо... суммаси миқдори 58,3 миллион ...кил этди. Айниқса, "Оила", "Со...", омонат турлари аҳоли ўртаси...қлади, банкнинг ишончли шерик ...и нуфузини ошишига олиб кел...

...г яна бир ютуғи, ўз акцияларини ...билан сотувга чиқариши ва аҳоли ...бу борада ҳам оқлай билганида... ...файли ҳам 79,7 миллион сўмлик ...ялар, 6,5 миллион сўмлик имти...лар харид қилинди.

...00 йилни 51,1 миллион сўм соф ...лан якунлади. Рентабеллик да...5,9 фоизга кўтарилди. Булар, ...рбанк" фаолиятидаги айрим ... Тўғри, бутун бир бошлиқ банк ...қоғоздаги рақамларда таҳлил ...роз мулоҳазали кўринар, шу ...рода бўлган кунларимизда ми...лан суҳбатлашишга, улар фао...нг самараси, элга келтираётган ...н бевосита танишишга ҳаракат ...

...мки, тадбиркорликка кенг йўл ...ҳамма ўзини шу соҳага уриб ...нкдан кредит олиб бир йилда ...аман деб хом хаёл қилганлар ...ди, - дейди, "Тадбиркорбанк"-...ят бошқармаси бошлиғи Б.Баҳромов. – Биз мижозлар билан ишлашда ана шу мезонларга жиддий эътибор қаратдик. Қисқа, ўрта ва узоқ муддатли кредитлар ажратишда мижозларнинг салоҳиятини, режаларининг нечоғли самарали ёки самарасиз эканлигини пухта ўрганиб чиқдик.

Мамлакат агросаноат мажмуини ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш, қайта ишлаш, шу маҳсулотларни экспорт қилиш, имкониятларини кенгайтириш бугунги энг долзарб жараён. Буни яхши тушунган банк жамоаси ўз мижозлари ўртасида шу соҳага йўналтирилган микрокредитлар самараси ҳақида тушунтиришлар олиб боришди. Лаёқатли, деҳқончилик маданиятини биладиган тадбиркорлар танлаб олинди. Бюджетдан ташқари фондлардан ажратилган микрокредитлар ҳисобига мижозлар 74 бош қорамол сотиб олишди. 35 сотих ерда иссиқхона қурилди, 7 та ун тегирмони ишга тушди.

Банк томонидан жорий этилган мониторинг таҳлилларига кўра, берилган микрокредитлар самарадорлиги ортиб бормоқда. Айниқса, тадбиркор учун, ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун қулай эканлиги эътироф этилаётган, қайтариш муддати 3 йилдан 5 йилгача бўлган имтиёзли кредитлар ўзини оқламоқда.

Яна рақамларга мурожаат этамиз: вилоят бўйича 31 та фермер-хўжалигига 56,4 миллион сўм, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишловчи корхона ва фирмаларга 23,6 миллион сўмлик, якка тартибда фаолият юритаётган 8 нафар хусусий тадбиркорларга 8,2 миллион сўмлик имтиёзли кредитлар ажратилган. Жумладан, Республика акциядорлик-тижорат "Тадбиркорбанк"и орқали 16,3 миллион сўмлик, вилоят бошқармаси орқали эса 86,2 миллион сўмлик лойиҳалар молиялаштирилган.

Ғиждувон туманидаги "Иброҳим НМ" фермер хўжалиги ўтган йили 5,0 миллион сўм кредит олган эди. Ҳозир фермер ана шу маблағ ҳисобига 35 бош қорамол, 200 бош қўй харид қилди. Бир суткада 500 кг ун ишлаб чиқарадиган тегирмон қурди. Йилни 580 минг сўм соф фойда билан якунлади. Асосийси, қишлоқда 10 та янги иш ўринлари очилди.

Жондор туманидаги "Раҳматбобо", "Саъдулло", Янгибозор туманидаги "Орзу 98", "Камолот", Ромитан туманидаги "Зафар", "Тарновуд" фермер хўжаликлари ҳисобига туманда сут ва гўшт ишлаб чиқариш ҳажми ортаяпти. Пахта, ғалла ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришда ҳам фермерлар яхши натижаларга эришмоқда.

"Тадбиркорбанк" фаолиятидаги ибратли жиҳатлардан яна бири – вилоятда тадбиркор аёллар фаолиятини қўллаб-қувватлаш, улар сафини кенгайтириш борасида қилинаётган ишлардир.

Шофирконда зардўзлик ва каштачилик санъатининг ўзига хос мактаби мавжуд. Бу ерда ана шу санъатни ота-боболаридан мерос қилиб, авлоддан-авлодга ўтказиб келаётган кишилар истиқомат қилади. Бугун халқимиз орасида унут бўлаёзган сўзана тикиш, ҳар бир нақши ўзига хос ҳикматга эга бўлган қадимий кашталар нусхасини тиклаш ташаббускорлари ҳам айнан Шофирконда истиқомат қилади. Мавжуда Ражабова ҳам ана шундай тиниб-тинчимас тадбиркорлардан бири. У раҳбарлик қилаётган "Наргиза" савдо ишлаб чиқариш фирмаси тикувчилик ва миллий ҳунармандчилик билан шуғулланади. У банкдан 1 миллион сўм кредит олди, 6 та ишчи ўрин очиб, қишлоқдаги, зардўзлик ва каштачилик санъатини яхши эгаллаган қиз жувонларни ишга таклиф қилди. Йил якунига кўра, 800 минг сўм фойда кўрди.

-Бу нақшлар қадимги нусхалар, - дейди М.Ражабова тайёр сўзаналардан бирини бизга кўрсатаркан, – халқимиз орасида 90-100 ёшни қоралаган онахонлар бор, улар билан суҳбатлашсангиз, яйрайсиз. Қадим Бухорони жаҳонга машҳур қилган зардўзлик ва каштачилик санъатининг бетакрор нақшларини улар зеҳнида сақлаб келишяпти. Бу андозалар ўшандай оналаримиз тавсияси билан чизилган. Мақсадимиз шу санъатни ривожлантириш, хориж бозорига маҳсулот чиқаришдир.

Бухорода бундай серғайрат аёллар талайгина.

Ғиждувон туманидаги "Гавҳар" фермер хўжалиги раҳбари Людмила Бойманова ҳам юрагида ўти бор аёллардан. У банкдан олган кредити ҳисобига сут ва гўшт маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмини бир неча маротаба оширишга эришди. Биргина ўтган йилнинг ўзида 2,5 тонна гўшт, 1,8 тонна сут ишлаб чиқарилди.

Деҳқон бойиса, юрт обод бўлади, дейишади. Бу бежизга айтилмаган. Людмила Бойманова ўз фермер хўжалиги кўрган фойда ҳисобидан тумандаги болалар боғчалари, кам таъминланган оилалар ва ўқув даргоҳларига хайрия сифатида ёрдам кўрсатмоқда.

Шу туманда яна бир тадбиркор аёл бор. Унинг исми жисмига монанд - Мўътабар. У раҳбарлик қилаётган "Камолот" фермер хўжалиги бугунгача 11,5 тонна гўшт ишлаб чиқаришга эришди.

-Беш миллион сўм ўрта муддатли имтиёзли кредит олгандим, - дейди, М.Жабборова. – Зотдор чорва моллари харид қилдик. Қўйчиликни ривожлантираяпмиз. 1,3 тонна сифатли қўй юнги тайёрладик. Изланган имкон топади, - дейди халқимиз. Бу нақлда жон бор. Бизда ҳозир тадбиркорлик учун ҳамма шароит муҳайё. Фақат озгина уддабуронлик, тежамкорлик, ғайрат бўлса бўлгани. Энди, тайёр маҳсулот чиқариш тўғрисида ўйлаб турибман. Қўй юнгини қайта ишлаш технологияси билан қизиқаяпмиз. Хориждан келтирилаётган айрим кийим-кечаклар ўрнини босадиган сифатли маҳсулотларни ўзимизда чиқарсак ёмонми?!

Жондор туманидаги Чинни Эргашева бошқараётган "Рўзи" фермер хўжалигини бугун вилоятда кўпчилик яхши билади. Тадбиркор аёл ўз сўзининг устидан чиқди. Банкдан олинган 1 миллион сўм кредитни вақтида қайтарди. Мижоздаги бу қатъият банк жамоасига маъқул бўлди. Чунки, аёл боши билан шунча ишни эплабдими, қойил...

-Биздаги шарт-шароитни атрофимиздаги бирорта давлатларда борлигини эшитмадим. Ҳозир лизингга трактор олаяпмиз. Ахир бу имкониятлар учун ҳам ҳалол ишлаб, элни бойитишимиз керак-ку!

Ҳам она, ҳам фермерликни уддалаётган бу аёлнинг сўзлари кўпчилик эрларга ибрат бўларлик даражада.

Банк билан мижоз ўртасидаги ишончли ҳамкорлик давом этмоқда. Олинган биринчи кредит суммасини вақтида қайтарган фермерни банк яна қўллаб-қувватлади. Лизинг асосида олинаётган трактор учун бошланғич маблағ ажратилди.

Бухорога келган кунимизнинг эртасига бизни "Алмаз" фирмаси фаолияти билан таништиришди. Тадбиркор Дилором Файзиева бошлаган ишни кўриб ҳавасимиз келди. У шаҳар марказида шахсий меҳмонхона қураяпти.

"Тадбиркорбанк"нинг Амалиёт бўлими мижози саналмиш бу аёлнинг режалари юксак. Қурилаётган меҳмонхона ўз шинамлиги, бежиримлиги, шарқона услуби билан кишини ўзига тортади. Тўғри, ҳали меҳмонхона тўлиқ ишга тушгунича анчагина иш қилиш керак.

-Шаҳарда шунча меҳмонхона бўлса, яна сиз ҳам шу соҳага сармоя сарфлаяпсизми?- сўраймиз ундан.

-Ишимиз ривожланиб кетишига ишонмаяпсиз, чоғи, - дейди Д.Файзиева. - Ўзингиз ўйлаб кўринг. Бухорога бир йилда қанча сайёҳ келиб кетади. Албатта, меҳмонхоналар кўп. Бироқ, улардаги шароит-чи?! Бу билан уларни ёмон демоқчи эмасман. Балки, рақобат асосида ишлаймиз. Хорижда, ҳар бир шаҳарда давлат тасарруфидаги меҳмонхоналар билан бир қаторда хусусий меҳмонхоналар рақобатлашиб ишлайди. Чет эллик сайёҳ, аввало меҳмонхонадаги нарх-наво, шароит, овқатланиш каби масалалар қандай йўлга қўйилгани билан қизиқади. Худо хоҳласа, меҳмонхонамиз ана шу талабларга жавоб берадиган масканга айланади.

Меҳмонхона битгач, интернет тизимига кириш, сайёҳларни кутиб олиш, кузатиш, ҳордиқ чиқаришлари учун, жаҳон андозалари даражасида сервис хизмати ташкил этиш бу тадбиркор аёлнинг хайрли ниятларидан бири.

Амалиёт бўлмининг яна бир мижози Моҳира Шарипова ҳам бизнеснинг энг ноёб йўлини танлаган. У олинган кредит ҳисобидан зардўзлик, патдўзликни ривожлантириш учун асбоб ускуна ва хомашё харид қилди. Бухорода миллий зардўзлик санъатини қайта тиклаётган яна бир мактаб вужудга келди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда 2001 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлисида тижорат банклари зиммасига хусусий тадбиркорликни, ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш учун мижозларга қулай шароит яратиб бериш масъулияти юкланди. Шубҳасизки, Республика акциядорлик тижорат "Тадбиркорбанк"и жамоаси бундай улуғвор вазифани адо этиш йўлида ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади.

Бухоронинг тадбиркор аёллари ана шундай хайрли ишларни амалга ошириш йўлида қатъият билан меҳнат қилишмоқда. Улар фаолияти билан танишиб, бир олам ҳаяжон билан Тошкентга қайтар эканмиз, беихтиёр лабларимизда қуйидаги сўзлар айланди.

Сен барибир Муқаддассан,
Муқаддас – аёл...

Ш.КАРИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

(Боши 1-бетда)

Агар сентябр ойида экилса, кунлар исиб кетса, майса меъёрдан ортиқча ўсиб кетади, октябрдан кейин экилса, кунлар совуб кетиши оқибатида уруғ вақтида униб чиқмайди. Икки ҳолатда ҳам ҳосилдорлик камайиб кетиши мумкин.

Бу хўжаликда илмий-тадқиқот-тажриба бўлими фаолият кўрсатади. Шунинг учун деҳқончиликдаги ишлар, ўтказиладиган агротехник тадбирлар илмий ёндашилган ҳолда олиб борилади. Уруғ қадалишидан олдин ернинг ҳар гектарига 250 килограммдан аммофос солиб ўғитлантирилди. Айниқса, улар кузда майсага бериладиган биринчи сувга алоҳида эътибор қаратишади. Меъёрда берилган биринчи сув нафақат экиннинг кейинги ривожига, балким мўл ҳосил олишга ҳам кафолат берар экан. Кўкламдаги иккинчи сув билан эса маҳаллий ўғитнинг "шарбат" усулида қўлланилиши доннинг йирик ва тўлиқ бўлишини таъминлайди.

-Уруғликка етиштириладиган буғдой пайкалларига бериладиган ишловлар билан товар-дон етиштириш учун мўлжалланган пайкалларга бериладиган ишловлар ўртасида катта фарқ бор, -дейди ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Жамол Маликов. -

МАЙСАЛАР - МЎЛ ҲОСИЛ ДАРАКЧИСИ

Шунинг учун биз ҳар гектар ерга 200 килограмм уруғлик сепишдан экинга меъёрдаги ўғит берилишигача катта эътибор берамиз. Чунки, келажакда биз етиштирган уруғни эккан деҳқонга панд бериб қўймаслигимиз керак.

Ўтказилган аниқ агротехник тадбирлар натижасида ўтган йили 988 тонна, яъни хўжалик бўйича ўртача 52 центнердан ҳосил етиштирилди. Тожибой Йўлдошев, Дилшод Эгамбердиев, Шерзод Тошхўжаев каби пудратчилар ҳосилдорликни 75-77 центнергача етказишди.

Ишловчилар шахсий манфаатдорлигининг ортиши ҳам юқори ҳосил етиштиришда қўл келишини шу хўжалик мисолида кўриш мумкин. Ўтган йили пудратчилар шартномада кўрсатилганидан ортиқча 67 тонна буғдой ҳосилини ўзлари олдилар. Масалан, пудратчи Икром Юсупов 5760 кг буғдой ва иш ҳақи учун 164000 сўм, Тоҳир Қосимов 3750 кг буғдой ва 117500 сўм нақд пулни қўлга киритди. Ҳалол меҳнатлари эвазига мўмай даромад қилган бундай деҳқонларнинг номларини кўплаб келтириш мумкин.

Хўжаликда барча жараён якуний босқичигача етказилади. Бунинг учун бу ерда барча шароит бор. Хўжаликнинг уруғликни тайёрловчи заводи энг яхши дастгоҳлар билан жиҳозланган. Бу ерда уруғлик буғдой турли бегона ўтлар уруғидан тозаланади, дориланади. Сўнгра лаборатория текширувидан мукаммал ўтказилган уруғчилик инспекциясига тақдим этилади. Уларнинг ҳам тўлиқ назоратидан ўтгач, сертификат берилиб, сотишга рухсат этилади.

Ўтган йили хўжалик 550 тонна уруғлик сотди. Мижозларнинг шу хўжаликда етиштирилган уруғлик донга қизиқиш ва талаблари ортиб бораётир. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу йил етиштириладиган уруғликни сотиб олувчилар билан шартнома тузиб қўйилган. Кеч қолган талабгорлар афсус қилиб қолишаётир.

Дарвоқе, 2000 йили "Эркин" ширкат хўжалиги 126 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. 26 миллион сўм фойда олиниб, рентабеллик 30 фоизга етказилди.

Бугунги кунда кўпгина хўжаликларда чорвачилик фермалар тугатилган бир пайтда бу хўжаликда у йилдан-йилга сердаромад соҳага айланиб бораётир. Масалан, хўжаликда 1999 йилда чорвачиликдан 8 миллион сўм соф даромад олинган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 12 миллион сўмга етди. Хўжалик 297 аъзосининг ҳар бирига 383600 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш тўғри келди.

"Эркин"лик деҳқонлар бошқа хўжаликдаги ҳамкасбларига уруғлик етиштириб бериш, уларнинг ишончини оқлаш билан бирга ўз меҳнатларининг юксак самарасидан авваламбор ўзлари ҳар томонлама манфаатдор эканликларини яхши биладилар. Далаларда гуркираб турган тўлиқ ва тўкис майсалар уларнинг бу йил ҳам ошиқлари олчи бўлишидан нишонадир.

Абдураззоқ КАРИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

АДОЛАТ ТИКЛАНДИ, ЛЕКИН...

(Боши 1-бетда)

Мазкур иш билан шуғулланган Тошкент вилояти адлия бошқармаси эса ҳақиқий манзара комиссия хулосасида баён қилинганидек эмас, бутунлай бошқача эканлигини аниқлади.

"Сут булоғи" фермер хўжалиги 1992 йилда ташкил этилиб, -унга чорвачиликни ривожлантириш учун 20 гектар ер майдони ўн йил муддатга ажратиб берилди. Хўжалик 1997 йилда 35 тонна шоли етиштириб, шундан 16,5 тоннасини давлатга, 18 тонна буғдой етиштириб, шундан ўн тоннасини "Пахтачи" жамоа хўжалигига топширган. 1998 йилда эса режа бўйича 30 тонна ўрнига 30,1 тонна пахта ҳосили олиб, «Мустақиллик» пахта тозалаш корхонасига топширган. Тегишли иш ҳақини эса (250 минг сўм) бир йилдан кейин олган. Комиссия "Сут булоғи" 1999 йилда ҳар гектар ердан 27 центнер ўрнига 27,1 центнердан ҳосил олганлигини инобатга олмаган. 1999 йилда фермер хўжалиги мазкур пахта тозалаш корхонаси билан шартнома тузиб, кузда Аскарлик пахта қабул қилиш пунктидан "Мустақиллик" пахта заводига 500 тонна пахтани ташиб берган. Завод эса шартномада кўрсатилган 320 минг сўмни ҳанузгача бермаганлиги аниқланди.

Юзага келган вазият атрофлича ва холис ўрганилгач, суд фермер Мейрам Абдураҳмоновнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиб, адлия бошқармасининг туман ҳокимлигига киритган даъвосини қаноатлантирди. "Сут булоғи" фермер хўжалигига берилган 20 гектар ер майдонини "Пахтачи" жамоа хўжалигига қайтариб олиб бериш ҳақидаги туман ҳокимининг қарорини ҳақиқий эмас деб топди.

Ўз-ўзидан савол туғилади. Фермердан 20 гектар ер нима учун қайтариб олинадиган бўлдию, нуфузли комиссиянинг хулосасига асосланиб, туман ҳокими томонидан чиқарилган қарор нега бекор қилинди. Бу ерда қандай сир-синоат бор?

-Аввало шуни айтиб ўтиш керакки, фермер хўжалигининг қонуний ҳуқуқлари бузилиши у тузилган пайтданоқ бошланган. Ажратилган ернинг унумдорлиги яъни бонитет балли 36 баллни ташкил қилгани ҳолда 43 балл ҳисобида ўтказилган, -деди Тошкент вилояти адлия бошқармаси бошлиғи Эргаш Холматов.- Бу албатта давлат режасини белгилашда меъёрдан ортиқ ҳосил талаб қилинишига олиб келган. Иккинчидан, "Сут булоғи" нинг қоида бўйича уч йиллик эмас, фақатгина 1999 йилдаги фаолияти ўрганилиб, шунда ҳам комиссия хулосасида фермер хўжалиги ўн гектар ерга пахта экканлиги ва гектаридан 27,1 центнердан ҳосил олиб, режани бажарганлиги кўрсатилмаган. Туман ҳокимлиги ерни қайтариб олиш ҳақида қарор қабул қилаётганда фермер хўжалигида 50-60 та қорамолга мўлжалланган қишки ва ёзги молхона қуриб битказилганлигига, 24 бош чорва моллари парваришланаётганлигига эътиборни қаратмаган. Ўзига ажратилган ернинг бир қисмида давлат буюртмаси бўйича ҳосил етиштирганлигини, шу йўл билан даромад олишга ҳаракат қилган бўлса ҳам, топширилган маҳсулот эвазига ўз вақтида ҳақ олмаганлигини инобатга олмаган. Бундан ташқари ҳокимлик "Ер кодекси" ҳамда "Фермер хўжалиги" тўғрисидаги қонунларнинг тегишли моддаларига амал қилмаган ҳолда иш кўрганлиги натижасида қонун бузилишларига йўл қўйган. Хулосага эса комиссия раиси А. Абдусаломов эмас, балки ваколати бўлмаган Б. Имонқулов томонидан имзо қўйилганлиги кишини ажаблантиради. Суд мажлисига беш марта қайта-қайта чақирилишига қарамай ҳокимлик томонидан ҳеч ким келмаганлигидан туманда инсон тақдирига, мулкчиликни шакллантиришга, ислоҳотлар тақдирига қандай муносабатда бўлиб келинганлигини англаб олиш қийин эмас.

-Тўқсон тўққизинчи йилнинг кузида юз минг сўм сарфлаб, беш гектар ерга буғдой эккандим, -деди фермер Мейрам ака ўз ташвишлари ҳақида гапираркан.- Икки мингинчи йилнинг баҳорида жамоа хўжалиги буғдойзорни ҳайдатиб, ўрнига маккажўхори экдириб юборди. Харажатларни тўлаш ҳеч кимнинг хаёлига келгани ҳам йўқ. Суд менинг фойдамга қарор чиқарган бўлсада, ҳанузгача ерни расман қайтиб олганим йўқ. Ҳадемай баҳорги экиш мавсумига тайёрлик тўхтатиб қўйдилар. Боиси, чорва молларида қутуриш касаллигининг аломатлари кузатилган.

Самарқанд туманидаги "Мароқанд" жамоа хўжалиги далаларида ғалла майсалари баравж ўсаяпти.
СУРАТДА: хўжалик раҳбари Ҳотам Раҳмонқулов ва ғаллакор Ҳамроқул Мелиновлар майсалар ривожини кўздан кечиришмоқда.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

МИНАЛАШТИРИЛГАН ЖАСАДЛАР

Грозний яқинидаги ташландиқ ҳолга келиб қолган аҳоли пунктидаги қабристондан 11 кишининг жасади топилганди.

Фожиа содир этилган жойга келган Чеченистон прокурори Всеволод Черновнинг сўзларига қараганда, марҳумлар маҳаллий кишилар бўлиб, уларнинг ҳаммасига миналар ўрнатилган экан. Кеча яна 5 кишининг мурдаси топилган. Айни пайтда жиноят бўлган жойда тезкор-тергов гуруҳи ва миналарни зарарсизлантирувчилар текширув ишлари олиб бормоқдалар, дея хабар берди "Новости" ахборот маҳкамаси.

Молиявий Янгиликлар Агентлиги
"Виртуал кутубхонаси" билан ҳамкорликда тайёрланди.

БАЁННОМАДАН НИМАЛАР АЁН?

Анчадан буён одамлар оғзида ер курраси ҳарорати йил сайин кўтарилмоқда, деган гап юради. Бундай хабарлар замирида нималар ётибди?

Ҳақиқатми, ёхуд шунчаки шов-шувлармн? Асло, ундай эмас. Бундай тушунчалар ортида чиндан ҳам аниқ далиллар ва исботлар мавжуд. Буни яқинда эълон қилинган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Баённомасидан ҳам билса бўлади. Мазкур нашр-релиз Швейцариянинг Женева шаҳрида юз давлат номидан иш кўрган делегатлар томонидан якдиллик билан қабул қилингач, иқлим ўзгариши бўйича ҳукуматлараро комиссия томонидан чоп этилди. Ушбу ҳужжат устида дунёнинг мана-ман деган 420 нафар мутахассислари уч йил давомида синчковлик билан иш олиб бордилар. Хўш, мазкур баённомадан нималар аён бўлмоқда?

Маърузаномада келтирилган далилларга қараганда, жорий юз йилликда ер курраси ҳарорати 1,4-5,8 даражада исиши кутилмоқда. Бундай ҳолат Африка, Осиё, Оврупо, Шимолий Америка ҳамда бошқа минтақаларга ўзининг салбий таъсирини кўрсатмай қўймайди.

Келтирилган далилларга қандай омиллар асос қилиб олинган? Арктика уммонларидаги музликлар тахминан 10-15 фоизга қисқарган. 1970 йиллардагига қараганда музликлар жанубга 2,8 даража кенгликда силжиган. Аляcканинг Арктик ўрмонлари эса 1 даража Цельсий исиш оқибатида шимолга қараб тахминан 100 километрга кўтарилмоқда. Ҳавзалар ва дарёлардаги сувлар музи 150 йиллик муқаддам даврдагига қараганда 2-3 ҳафта аввалроқ эримоқдалар. Оврупо Алп тоғларидаги баъзи бир набототлар ҳар ўн йилда 1-4 метр оралиғида юқорига "кўчмоқда".

ХАЛҚАРО ШАРҲ

Кўпгина қитъаларда қушлар баҳорда барвақт келиб, кузда кеч учиб кетмоқдалар. Қўнғизлар, капалаклар, бешиктебратарлар сингари ҳашаротлар ҳам ўз жойларини ўзгартирмоқдалар.

Келажакда Африка қитъасининг аҳволи янада мушкуллашиши мумкин. Ёмғирлар, оқар сувлар, ер намликлари камайиши оқибатида чўлу-биёбонлар хуружи кучаяди. Улар кенгайиб, тобора бепоён майдонларни забт этиши мумкин. Натижада, миллионлаб одамлар ўз масканларини ўзгартишга, қўним топган жойларидан кўчиб кетишга мажбур бўладилар. Табиатнинг "қон томири" уриши бежо бўлгач, бошқа фалокатлар ҳам "бош кўтаради". Зилзилалар, сув тошқинлари, бўронлар, турли касалликлар кўпайиши мумкин. Ҳарорат ошса, баҳру уммонлар тошса, атроф муҳит ўзгарса, башарият қисмати нима бўлади?! Халқаро Метеорология Ташкилотининг бош котиби Дж.Обасси мазкур саволга шундай жавоб беради: "Инсоният ўз бошига тушадиган бундай халокатли балога қарши ҳозирданоқ пухта ҳозирлик кўриши керак. Давлатлар, илмий муассасалар, халқаро ташкилотлар, олимлар, мутахассислар ўзларининг барча имкониятларини жамлаб туриб, ягона мақсад сари – инсоният бошига тушадиган ҳалокатни даф қилиш учун бел боғлаши керак". БМТ атроф муҳит дастури ижрочи директори Клаус Топфер фикри эса мана бундай: "Олимлар XXI асрда ва ундан кейинги юз йилликларда дунёвий аҳволнинг қандай бўлиши шакл-шамойилини яққол тасвирлаб беришга ҳаракат қилмоқдалар. Бу нуқтаи назарни асло эътибордан четда қолдириб бўлмайди. Шунинг учун барча давлатлар, айниқса, иқтисодий жиҳатдан ночор мамлакатлар айни пайтданоқ келажакни ўйлаб қадам босишлари шарт. Давлатлар, миллатлар, мамлакатлар ўзларининг истиқболга мўлжалланган режаларида узоқ муддатли захираларни инвестицияларни ҳамда кенг қамровли вазифаларни кўзда тутишлари керак".

Бундай аниқ-равшан далиллар ва фикр-мулоҳазалар исбот талаб қилмайди. Жаҳон оммавий ахборот воситалари шарҳчиларининг ҳам фикр-мулоҳазалари ана шу нуқтада турибди.

Халқаро шарҳловчи:
Р.УМАРОВ.

-Швейцарияга қанча тола жўнатилди? – сўрайди корхона раҳбари.

-1007 тонна, - жавоб қилади тақсимот бўлимидан кимдир.

-АҚШгачи?

-50 тонна.

-Ажнабий давлатларда ҳисоб-китоб қандайлигини биласиз-а, сифат аъло, назорат ниҳоятда кучли бўлсин. Яна...

-Англияга 337 тонна, Бельгияга эса 192 тонна экспорт қилинди.

ТИЛЛАГА ТЕНГ ТОЛА

...Не бахтки, бу кун ўзбек пахтасига хорижда бугун мана шундай талаб катта. Демакки, жаҳон бозорида тилламиз билан бирга толамизнинг ҳам ўз ўрни бор. Франция, Италия қўйинки, ер куррасидаги энг тараққий этган давлатлар "оқ олтин"га – момиқ пахтамизга кўз тикиб туришибди.

Пойтахт вилоятидаги "Бектемир" пахта тозалаш очиқ турдаги акционерлик жамияти меҳнатчилари айни кунларда 1900 тонна толани чет элга жўнатиш нияти билан меҳнат қилмоқдалар. Дунёдаги энг ривожланган 7 мамлакатнинг нуфузли йирик фирмалари, тўқимачилик корхоналари "бектемир"ликлар маҳсулотига асосий харидор. Хитой билан Олмонияга эса линт юборилмоқда. Ҳа, астойдил ишлайдиган, уммоннинг нарги тарафидаги мижозлар билан ҳамкорликда меҳнат қиладиган, манфаат кўрадиган ҳур замон келди.

Корхонага қадам ранжида қилишингиз билан, энг аввало, чор-атрофда саранжом-саришталикни кўрасиз. Кунига ўнлаб машиналар, прицепли тракторлар кириб чиқадиган бу меҳнат жамоасидаги озодаликни кўриб, бахри дилингиз очилади.

-Ёш, ҳаракатчан, ғамхўр раҳбар корхонамизга келдию ишлар бир мунча юришиб кетди, -дейди режалаштириш бўлими бошлиғи Абдулла ака Анорбоев, - интизом, аҳиллик, меҳнат кишисига ғамхўрлик бўлган жамоада ҳамиша муваффақият бўлади. - Маҳмуджон ҳам ишни шу йўналишдан бошлади. Экспорт маҳсулотларига эътибор, ишлаб чиқаришга синчков назорат, ҳисоб-китоб ишларини пухта ташкил этишни талаб этди.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

Шартнома тузган хўжаликлар корхонага режадаги пахтани етказиб беришолмади. Натижада, 9332 эмас 7850 тонна ҳосил қабул қилинди. Бундай ҳол биринчидан меҳнат қилган оилавий пудратчи, деҳқон-фермерга зарар келтирса, иккинчидан эса, пахта тозаловчилар учун ҳам ўз ўрнида салбий таъсир кўрсатади. Аниқроғи, 1482 тонна пахта қишлоқ меҳнаткашлари учун анча даромад, пахта ёғи, кунжара олиб келиши мумкин эди. Шу миқдордаги ҳосилни қайта ишлашдан корхона ҳам бир мунча фойда кўрарди.

-Хўш, шартнома шартларини бажармаган томонлардан энди биз жарима ундиришимиз керакми, - дейди "Бектемир" пахта тозалаш очиқ турдаги акционерлик жамияти раиси Маҳмуджон Бобожонов. - Керак, - дея сўзини давом эттиради у, - бозор шароити ишни пухта, аниқ ва ҳозирги давр талабидан келиб чиқилган шартнома асосида ташкил этишни талаб этаётир.

Тўғри. Бу фикрга қўшилмасдан илож йўқ. Яна бир жиҳат. Ўғирлик, ташмачилик юз бераётган ердан қут-барака кўтарилади. Янги раҳбар шу ҳолатларни сезгандай бўлди. Ишчилар ўз мулкларини ўзлари талон-тарож қилаётганлиги эса ўзлари чиқиб олган мевали дарахтга ўзлари болта уриш деган гап. Илгаригидек бақир-чақир, дўқ-пўписа қилишга энди ҳожат қолмади. Раис интизомни мустаҳкамлаш, ўғирлик, ташмачиликнинг олдини олиш бўйича самарали тадбирий-чоралар кўрди. Масъул шахслар жавобгарлиги оширилди. Уларнинг ҳисоботларини тинглаб бориш йўлга қўйилди. Қинғир ишга қўл урувчилар барҳам топди.

-Режа ва мақсадларимиз катта, ҳали кўп ишларни қилишимиз керак, токи хорижлик буюртмачилар мамнун, ишчи-хизматчиларимиз хурсанд, деҳқонларимиз эса манфаатдор бўлсин, - дейди раис. - Пировард натижада мамлакатимизнинг иқтисодиёти янада мустаҳкамлансин, куч-қудрати ошсин, дунё Ўзбекистонни янада кўпроқ танисин, тан олсин. Жаннатмакон ўлкамизда ана шундай катта имкониятлар бор.

Алқисса, Ўзбекистон курраи заминда ўзига хос ўрни бор республика. Биргина "Бектемир" пахта тозалаш корхонасида тайёрланаётган маҳсулотга жаҳондаги тараққий этган АҚШдек давлат харидор экан, демакки, юксалиш бор, нурафшон келажак бор. Пахта тозаловчилар, "оқ олтин" етиштириб берувчилар ўзларининг ҳалол меҳнати билан буюк келажак сари дадил қадам қўймоқдалар.

Т.РЎЗИБОЕВ

ЎРГАНГАН ЎРТАДА ҚОЛМАС

Яқинда Республика Вазирлар Маҳкамасининг "Наврўз байрами муносабати билан мамлакатимизда "Кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ойлиги" ўтказиш тўғрисида"ги қарорига жавобан, Тошкент Давлат Аграр университетида вилоятлар ўрмон хўжаликлари мутасаддиларининг 10 кунлик семинар-кенгаши ташкил қилинди.

ТАДБИР

Бундан кўзланган мақсад, ўзаро фикр алмашиш ҳамда мазкур соҳа раҳбарларини яна бир карра синовдан ўтказиш эди.

24 феврал куни семинар иштирокчилари университетнинг ўрмончилик куллиёти талабалари билан учрашдилар. Талабаларга улар ўз тажрибаларидан сўзлаб бердилар. Жонли мулоқотлар кўп бўлди. Учрашув қатнашчиларининг баъзиларини суҳбатга тортдик.

Ғайрат Муҳамедов – Ғиждувон тумани ўрмон хўжалиги директори:

-Биз, асосан, 22 турдаги мевали ва манзарали кўчатлар, қолаверса, саксовул етиштириш билан шуғулланамиз. Қаранг, бугунги тадбирдан таъсирланиб ўтирибман. Негаки, кейинги 10 йил ичида бунақанги мулоқот, семинарлар айнан ўрмончилар орасида ўтказилмаганди. Мен шахсан бу ерда жуда кўп билмаган нарсаларимни билиб олдим, соҳамизга оид ажойиб янгиликларни эшитдим, талаба укалар билан мириқиб, суҳбат қурдик.

Камол Салимов – Сурхон давлат қўриқхонаси директори:

-Биласизми, ҳукуматимиз томонидан чиқарилган ушбу қарор ўта муҳим деб ўйлайман. Мана, бизнинг қўриқхонамизни олайлик. Баъзи юртдошларимизга қўйиб берилса, табиатга катта зарар етказишади. Илгари Сурхон воҳасида Морхўрлар, Зарафшон арчаси, буғулар, ҳар хил доривор ўтлар кўп бўларди. Йиллар ўтиб эътиборсизлик туфайлими, шулар камайди-қўйди. Шунинг учун ҳам 1986 йил Сурхонда ана шундай қўриқхона ташкил этилди. Тадбир борасида фақат яхши гапларни айта оламан. Айниқса, талабаларимизнинг ўз бўлажак соҳаларига, табиатга қизиқиши мени жуда ҳаяжонга солди. Чунки, табиат шайдолари, унинг ҳақиқий қўриқчилари қанча кўпайса, дунё шунча гўзал бўлади.

Дарҳақиқат шундай. Табиат барчамизнинг бебаҳо бойлигимиз, нону тузимиз. Уни асраш учун қанчалик кўп интилсак, изلансак, бамаслаҳат ишласак шунчалик яхши бўлади.

Ҳ.ОЛИМОВ

ЎҚУВ

Бухоро давлат университетининг компьютерлар хонаси бу гал талабалар билан эмас, ўзининг бир ҳафталик ўқувини тугатган 200 га яқин раҳбар ходимлар билан гавжум бўлди.

РАИСЛАР ҲАМ ИМТИҲОН ТОПШИРАДИ

Мўъжазгина, замонавий техника рўпарасида вилоятимиз қишлоқ хўжалиги (ширкат, жамоа, фермер хўжаликлари) корхоналари раҳбарлари ўтиришарди. Улар ҳафталик ўқув якунида тест синовидан ўтишди. Экранда пайдо бўлган бир неча саволга тўғри жавоб топиш осон иш эмас. Бунинг учун уларнинг бир ҳафта мобайнида мазкур университетда етук олимлар, тажрибали раҳбарлардан қанчалик билим олганликлари, ўз фаолиятларини бозор иқтисодиёти шароити талаблари даражасида нечоғли ташкил этганликлари юзларини ёруғ қилиши мумкин.

Сукунат. Ҳамма жавоб излаш билан банд. Озгина бепарволик ёки эътиборсизлик билан электрон тугмаларни босиб юборсангиз, мақсадингиз пучга чиқиши турган гап. Шунинг учун аксарият раҳбарлар тест синовларига пухта тайёргарлик билан келишган.

Шофиркон туманидаги М.Одилов номли ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Муқим Шамсиев учун тест синови ҳеч қандай қийинчилик туғдирмади. Унинг ҳар бир харажат ва даромадларни чуқур иқтисодий таҳлил этишга одатлангани айни шу паллада қўл келди. Изланувчан, фан ва техника янгиликларидан хабардор раҳбар ўқув жараёнидаги баҳс-мунозараларда ҳам фаол қатнашди.

Унинг жавоблари 28 баллга тенг келди. Бу эса имтиҳонда энг юқори кўрсаткич бўлди. Шунингдек, М.Шамсиевнинг тумандоши, Навоий номли ширкат хўжалиги раиси Е.Эргашев, Қоракўл туманидаги "Бухоро" ширкат хўжалиги раиси У.Очилов, Пешку туманидаги "Мустақиллик" ширкат хўжалиги раиси Т.Раҳимов, Ғиждувон туманидаги "Пахтаобод" ширкат хўжалиги раиси З.Тўхтаева, Вобкент туманидаги "Вобкент" ширкат хўжалиги раиси З.Пардаева, Қоровулбозор туманидаги "Янгиобод" ширкат хўжалиги раиси Т.Қиличовлар ҳам тест синовларида юқори натижаларга эришдилар.

Туманлар бўйича тест натижалари инобатга олинганда, бу борада шофирконликларнинг қўли баланд келди. Бу тумандаги 19 нафар раиснинг барчаси яхши кўрсаткичларга эришди. Когон, Жондор, Олот туманлари жамоа ва ширкат хўжаликлари раислари ҳам машғулотларда фаол қатнашганликларини амалда исботладилар. Афсуски, тест синовларидан ҳамма раислар ҳам кўнгилдагидек ўтолмадилар. Уларнинг уч нафари қониқарсиз баҳо олди. Омади келмаган раҳбарлар Вобкент, Пешку ва Ромитан туманларидан бўлди. Тест синовларида қатнашган туманлар ҳокимларининг биринчи ўринбосарлари, қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармалари бошлиқлари, фермер хўжаликлари уюшмалари раисларининг барчаси юқори балл олишга муваффақ бўлдилар.

Натижалар шуни кўрсатдики, жорий йилда ташкил этилган ўқув машғулотларига эътибор ҳар қачонгидан ҳам кучайтирилибди.

-Токи раҳбар малакали, ишбилармон ва ташаббускор бўлмас экан, жамоасини муваффақият сари етаклай олмайди, - деди вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи Т.Қудратов бир ҳафталик семинар-мунозара якунига бағишланган йиғилишда. - Ўқиш, ўрганиш – тараққиёт омилини белгилайди.

Дарҳақиқат, мамлакатимиз Президенти кадрлар малакасини ошириш, уларни замон талаблари даражасида фаолият кўрсатишга ҳамиша даъват этмоқда. Бундан шундай хулоса чиқариш мумкинки, раҳбар ҳамиша синов оғушида. Унинг масъулияти тобора ошмоқда. Чунки, бугун эскича андозалар билан ишлаб бўлмайди.

Иззатилла ҲОЖИЕВ,
Дилмурод ЖАББОР.

ТАРАДДУД

КАТТА ТЎЙГА ҚИЗҒИН ҲОЗИРЛИК

Мамлакатимиз мустақиллигининг 10 йиллиги арафасида Челак туманида кўплаб ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Тумандаги «Маниобод» жамоа хўжалигида байрам кунлари 300 беморга хизмат кўрсатадиган қишлоқ врачлик пункти ишга тушади. Айни пайтда бу ерда қурилиш ишлари давом этмоқда. Шунингдек, хўжаликлар ва қишлоқларни боғлайдиган 50 километрлик йўлларни қайта таъмирлаш ҳам кўзда тутилган.

Туман марказидаги лицей биносида капитал таъмирлаш ишлари ниҳояланмоқда. Байрам арафасида ушбу лицей ўрнида 450 ўқувчига мўлжалланган саноат коллежи ўзининг илк талабларини қабул қилади.

- Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан туман марказида хотира майдони ва мотамсаро она ҳайкали очилади, - дейди туман ҳокими И.Ўролов. - Майдон лойиҳасини маҳаллий меъморларимиздан бири Шерали Худойбердиев тайёрлаган.

«Самарқандтелеком» корхонаси Челак туман бўлимининг бундан 75 йил муқаддам қурилган эски биноси ўрнида ҳадемай замонавий иморат қад ростлайди. Мустақиллик байрамигача бу ерга Германияда ишлаб чиқарилган замонавий автомат алоқа ускуналари ўрнатилади.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, бугунги кунда туманда хорижлик тадбиркорлар билан ҳамкорликда ташкил этилган бир неча қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Россиянинг «Балтимор», Германиянинг «Зингер» фирмалари билан ҳамкорликда иш юритаётган корхоналарда тайёрланаётган маҳсулотлар мижозлар эътиборини қозонмоқда.

(ЎзА)

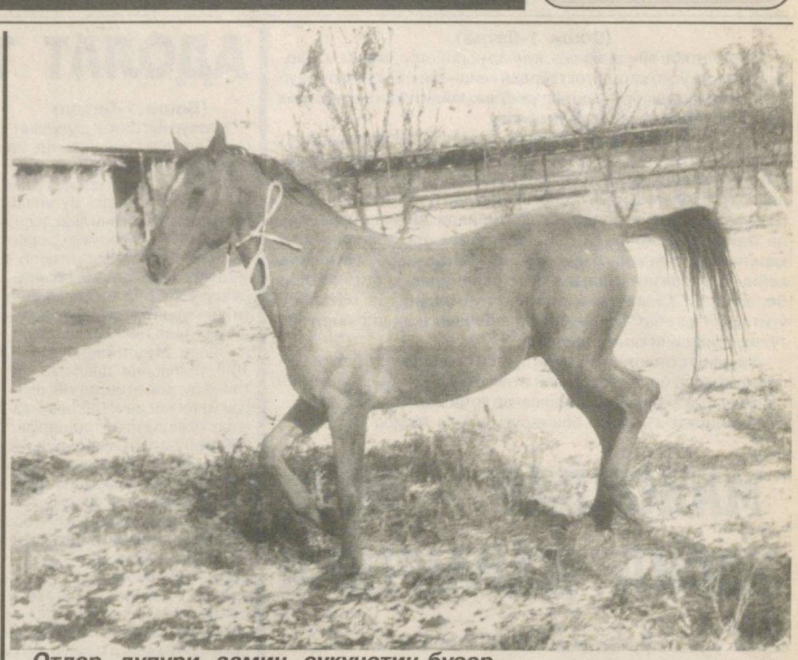

Отлар дупури замин сукунатин бузар...

Б.АКРАМОВ сурат-лавҳаси.

СЕРВАНТЕСНИНГ УСТОЗИ КИМ?

Ҳазрат Мир Алишер Навоийнинг дилбар ашъорини-ю, бетакрор асарларини ўқимаган, тўғрироғи, уларга "тиши ўтмаган" кишилар, орамизда, эҳтимол, кўпдир, бироқ, буюк испан адиби Мигель Сервантеснинг машҳур "Дон Кихот" асарини мутолаа қилмаган, ҳеч бўлмаганда ушбу роман асосида яратилган фильмларни кўрмаган кишини учратиш мушкул.

Йўқ, бу билан Сервантесни улуғ бобокалонимиздан устун қўйиш фикридан йироқмиз. Гап нимадалигини тушунмай ҳайрон қолаётгандирсиз? Яқинда "Жаҳон адабиёти" журналининг 2000 йил апрел сонида ана шу донгдор испан адибининг пурмаъно ҳикматини ўқиб қолдим. (Ушбу иқтибос Евгений Бикнинг 2000 йилда Москвада босилган "Шахмат ҳангомалари" китобидан таржима қилинган) "Ҳаёт худди шохмот ўйинига ўхшайди. Ҳаётда ҳам, шохмотда ҳам ўйин тугагач, пиёдалар билан қироллар бир қутига солинади".

Негадир, бу сатрлар менга бироз таниш туюлди. Жавондан "Лисонут-тайр"ни олиб варақлай бошладим. Достоннинг 156-бобида айнан Сервантесга ҳамоҳанг фикрларга кўзим тушди-ю, ҳайратдан ёқа ушладим. Унда шохмот билан боғлиқ ажойиб ҳикоят берилган. Мазмуни қуйидагича: "Икки шохмот ўйнагувчи устод" тахтада тош-

НАВОИЙНИ ЎҚИБ

ларни териб ўйинга киришиб кетадилар. Ўйин майдонида шоҳ ўз мақомига, фарзин, от, фил ва пиёдалар ўз мавқеига эга. Барча лашкар ўйинда белгиланган қоидага асосан ҳаракатланади. Хуллас, ўйинда шоҳ - шоҳ, пиёда – пиёда. Ўйин тугагач эса барча тошлар халтага солинади. Халтанинг ичидаги барча "ўйинчи"лар аралаш-қуралаш бўлиб кетади. Навоий айтади:

Чун харита ичра боғланди бари
Шоҳ қуйидир ё пиёда юқори.

Ҳа, ўйин тугагач, "қонун-қоида" бир четга суриб ташланади. Халтанинг ичида шоҳ остин-у, пиёда устун бўлиб қолиши ҳам ҳеч гап эмас.

Ҳаёт ва ўлим фалсафасининг бундан-да теранроқ, бундан-да гўзалроқ ифодаси бўлмаса керак. Хўш, унда Сервантес бояги фикрни ҳазрат Навоийдан "ўғирлаб" олдимикин? Бу ҳақда бирор нарса дейиш қийин. Бироқ, шуниси аниқки, Сервантес шарқ адабиётидан яхшигина хабардор бўлган. Унинг "Дон Кихот" романи ҳам шарқ афсона ва ривоятларидан илҳомланиб битилгани фикримизнинг далилидир. Эҳтимол, Навоий ва Сервантес орасидаги боғлиқлик бундан кейинги илмий тадқиқотлар натижасида ойдинлашар. Фақат шу нарса маълумки, Навоийнинг шохмот ва ҳаёт фалсафаси хусусидаги ўлмас мисралари Сервантес дунёга келишидан юз йилча муқаддам битилган эди...

Ж.РУСТАМОВ

АЖАБО

СЎҚИР АЛЬПИНИСТ ЭВЕРЕСТГА ЧИҚМОҚЧИ

АҚШнинг Миллий кўрлар федерацияси ҳозир иккала кўзи мутлақ кўришдан қолган бугунги альпинистни энг баланд чўққи – Эверестни забт этувчи альпинистлар сафида рўйхатдан ўтказиб қўйишди.

Тоққа чиқишни ўзига касб қилиб олган альпинист – Эрик Вайхенмайер иккала кўзини шу севимли касби йўлида фидо қилган эди.

Бўронли, кучли шамолига ҳеч ким дош бера олмайдиган Эверестнинг хавфли хатарини яхши билган сўқир бўлса-да, Эрик Вайхенмайер чўққини забт этишга азму қарор қилибди. Сўқир одам бўёқда турсин, соғ кишининг аҳволини танг қиладиган бундай хатарли сафарда унинг қандай натижага эришишини ким билсин?

У ҳозир бошқа альпинистлар билан биргаликда қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ

ДАРД БОРКИ, ДАВОСИ БОР

(Боши 1-бетда)

-Болаларимизда кўпроқ қайси эндокриник касалликлар кўп учраяпти, деган савол барчани қизиқтирса керак?

-Таассуфки, ҳозир қандли диабет ва қалконсимон без касалликлари билан даволанаётган болаларимиз кўп. Масалан, 1999 йилда қандли диабет туфайли 54 нафар болани даволаган бўлсак, ўтган йилда улар сони 72 тага етди. Билясиз, бу касаллик асорати оғир. Қолаверса, болакай умрининг охиригача инсулин билан ўзини ўзи таъминлаб яшашга мажбур.

-Мутахассис сифатида қайси омилларни бунга сабаб деб кўрсата оласиз?

-Сир эмас, аксарият оналаримизда анемия ва бошқа касалликлар мавжуд. Оқибатда туғилган гўдаклар нафақат қандли диабет, балки турли оғир хасталикларга чалинаяпти. Иш фаолиятимда, ҳатто, тўрт ойлик қандли диабет билан оғриган чақалоқни даволашга тўғри келди. Сабаби, онаси анемия экан. Шунингдек, болаларимизда эрта асабийлашиш ҳолатлари тез-тез мана шундай асоратларга олиб келяпти. Яна бир жиҳат, ўзаро қариндош-уруғларнинг никоҳи ҳам туғилажак гўдакнинг қайсидир эндокриник касалликлари билан азобланишига сабаб бўлишини ҳеч ким унутмаслиги лозим.

-Қалконсимон без (бўқоқ) касаллиги ҳам болаларимизда кўп учраяпти, дея таъкидладингиз...

-Келинг, Сизга бир мисолни айтай: 1998 йили Тошкент вилояти бўйича болалар ўртасида шу касаллик даражасини аниқлаш мақсадида илмий текшириш ўтказдик. Шунда Тўйтепадаги бир мактабда бўлганимизда, ишонасизми, 300 га яқин ўқувчини текширсак, биронта бўқоқ билан оғримаганини тополмадик. Баъзиларида, ҳатто, 4-5 даражадаги оғир формада гипотериоз касаллиги учради.

Ачинарлиси, гипотериоз ёш оналаримиз орасида кўп. Улардан эса соғлом фарзанд туғилиши амримаҳол.

-Бу ҳолатга қарши қандай чора қўллаш мумкин?

-Илгари мактабларда, боғчаларда бир ҳафта болаларга анструмизация дориси (витамин дейишади) берилларди. Бу нафақат бўқоқнинг, балки бошқа эндокриник касалликлар олдини оларди. Бу касаллик организмда йод моддаси етишмаслигидан келиб чиқади. Демак, таркибида йод бўлган озиқ-овқатлар (мева-чева), ҳатто, тузларнинг йодланганини истеъмол қилишга болаларни ўргатиш шарт.

-Кўриниб турибдики, аҳвол жиддий. Лекин, ҳозир барча касалхоналаримиз кўнгилдагидек десак, муболағадай туюлиши мумкин. Айниқса, дори-дармон масаласи...

-Эндокриник касалликлар учун ҳамма зарур дорилар билан таъминланганмиз. Лекин, II-даражали дори-дармонларни ота-оналарнинг ўзлари олишига тўғри келади.

-Ижтимоий муҳофазага муҳтож, кам таъминланган оилалар учун муолажага зарур дориларни тўла сотиб олиш малол келмасмикин...

-Ойлаб пул йиғиб жигарбандини даволатиб кетиш учун бор-йўғини сарфлаётганлар ҳам бор. Имкон қадар, ана шундай беморлар учун қўлимиздан келганча беминнат ёрдам кўрсатяпмиз.

-Декабрда институтда болалар учун "ўз-ўзини назорат қилиш" мактаби очилибди. Бундан мақсад нима?

-Бизда мунтазам равишда қандли диабет билан оғриган болаларимиз даволанишади. "Ўз-ўзини назорат қилиш" мактаби ана шу болаларимиз учундир. Яъни, ҳар куни болаларга, оналарга касал қандай юриши, нима истеъмол қилиши, қандай кийиниши ва ҳоказолар ҳақида бир соат дарс ўтилади. Бу жуда муҳим!

-Бола учун кўпроқ она масъул. Оналаримизга шифокор сифатида қандай маслаҳатлар берардингиз?

-Эътиборсиз бўлишмасин. Муҳими, йилда бир марта бўлса ҳам боласини шифокор назоратидан ўтказиб турсин. Барча вилоятларимизда эндокриник бўлимларимиз бор. Ғишт қолипдан кўчганда эмас, балки, ундан олдинроқ болаларини ўша масканларда текширтириб даволатсинлар. Чунки, соғлом авлод наслимиз давомчилари бўлмоқликлари керак.

Ф.МАҲКАМОВА

"БИЗ АЛБАТТА ЧЕМПИОН БЎЛАМИЗ"

Футбол спортнинг энг оммабоп турларидан бири эканлиги маълум. Чунки ўйингоҳдаги баҳсларни томоша қилар экансиз, қалбингиз ҳаяжонга тўлмасдан, беихтиёр тўлқинланиб кетмасдан иложингиз йўқ.

Шунинг учун ҳам футболнинг бугуни ва эртаси ҳар бир мухлиснинг диққат эътиборида. Мухбиримизнинг "Пахтакор" футбол жамоаси президенти Асқар Толибжонов билан суҳбати эса айнан шу хусусда бўлди.

-Асқарали ака, аввало жамоанинг эртанги режалари тўғрисида сўзлаб берсангиз.

-Режаларимизнинг энг асосийси - бу йил Ўзбекистон кубогини қўлга киритиш ҳамда чемпион бўлиш. Бунинг учун жамоада барча шарт-шароитлар етарли. Қолаверса, ҳозир 35 нафар футболчи қайта синовдан ўтказилаяпти. Уларнинг орасида Россия, Украина жамоаларидан таклиф бўлган ўйинчилар ҳам бор.

-Ўйинбосарлар тайёрлаш масаласида нима дея оласиз?

-"Пахтакор" жамоамиз раҳбарияти, айниқса, ўйинбосарлар тайёрлаш борасида азалдан жиддий ёндошиб келади. Мактабдаги асосий таркибдаги ўйинчиларимизнинг аксарияти болаликдан ана шу ўйингоҳимизда таълим-тарбия олиб, футбол ҳавосидан нафас олиб улғайган бўлишади. Мана, бугун ҳам, республикамиз футбол мактабларида таҳсил олаётган болалар жалб этилаяпти. Синовлардан яхши ўтган болалар асосий таркибга қабул қилинади.

ФУТБОЛ

-Фикримча, ҳар ким касб эгалари қатори футболчиларни ҳам, барибир, моддий манфаат сира четлаб ўтмайди. Шундай эмасми?

-Ҳақли савол. Ахир, футболчининг ҳам оиласи, рўзғори, тирикчилиги бор. Уни олаётган маоши қониқтирсагина ўйингоҳга келиб тўп суради-да! Шуларни ҳисобга олиб биз ҳам айни кунда футболчининг ҳуқуқи ва бурчлари тўғрисидаги шартномаларни ўйинчиларимиз билан тузиб бўлдик. Мазкур шартноманинг аҳамияти шундаки, футболчиларимизнинг бу йилги маошлари, мукофотлари, тез ёрдам, уларни суғурталаш масалалари янги тартибда кўриб чиқилган. Бир сўз билан айтганда, биз бу мавсумда йигитларимизнинг моддий аҳволини кўзга кўринадиган, керак бўлса, бошқа жамоалар ибрат олса арзигулик даражада яхшилаш нияти билан яшаяпмиз. Ажаб эмаски, ҳеч бўлмаса шу баҳона жамоанинг нуфузи, ўйинлар сурати янада ошса.

-Ўйинчиларнинг бошқа жамоаларга ўтиб кетиши хусусида фикрларингиз.

-Бу тўғрида нима ҳам дея олардим. Ҳар бир футболчи агар қайсидир жамоа билан тузган шартнома муддати тугаган бўлса, бошқа жамоаларга ўтиб кетиш ҳуқуқига эга. Бунга ҳеч ким қаршилик қила олмайди. Масалан, "Пахтакор"нинг 10-12 нафарга яқин ўйинчиси ҳам ҳозирги пайтда Ҳамдўстлик давлатларининг турли кўзга кўринган жамоаларида тўп сурмоқда. Қолаверса, мабодо ўйинчи бизга қўйилган талабларни бажара олмаса ҳам ундан воз кечишга тўғри келади.

-"Қишлоқ ҳаёти" мухлисларига тилакларингиз қандай?

-Доимо саломат бўлишсин. Ўз меҳнатларининг роҳатини кўришсин. Энг муҳими, футболдан ҳеч қачон кўнгиллари қолмаса...

Олимжон ҲАЙИТОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ДП "STENDEX LTD/INC" извещает о своей ликвидации.
Код ОКПО 17026512
Претензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления по адресу: г.Ташкент, ул. Кунаева, 33/1; кв.1, тел: 56-80-44.

АЛАК "Трансазия" извещает о своей ликвидации.
Код ОКПО 14844173
Претензии принимаются в течении двух месяцев со дня опубликования объявления по адресу: г.Ташкент, ул. Кунаева, 33/1; кв.1, тел: 56-80-44.

ИСТЕЪДОДЛАР, БОРМИСИЗ, ОМОНМИСИЗ?

"ДИЛХИРОЖ"ГА ЎЙНАСАМ

Суҳбатдошимиз: Рустамжон Исмоилов – Учкўприк туман маданият уйи қошидаги "Тановар" халқ ва рақс дастаси, ҳамда тумандаги болалар ва ўсмирлар ижодиёти қошидаги "Наргиз" рақс дастасининг балетмейстери. Оилали, уч фарзанднинг отаси.

-Рустамжон, аввало ўзбек миллий рақсига меҳрингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

-Тўрт ёшимда раҳматли устоз Мукаррама Турғунбоеванинг рақсларини "экран" орқали кўриб юрагимга чўғ тушган. Кейинчалик маҳаллада, мактабдаги тадбирларимни кўпчилик ҳам суқланиб қарайдиган бўлди. Катта санъат майдонларида рақс тушдим. Фарғонадаги мусиқа билим юртида, сўнг Тошкент маданий оқартув техникумида таҳсил олдим.

-Сизни Фарғона вилоятида, айниқса туманда раққос йигит деб алқайди халқимиз.

-Эй, мен дунёга рақс учун туғилганман. Ҳаракатдан ўзимни тўхтата олмайман. Ўзбек миллий рақси, айниқса ўзбек йигитларининг миллий рақсини ривожлантириш орзусидаман. "Помирча", "Учрашув", "Уйғурча", "Дилхирож" ва "Муножат", "Андижон полкаси" каби рақсларни юрагимдан севиб ижро этаман. Рафиқам Марямхон ва фарзандларимга айрим кишиларнинг "қиз боладек ўйин тушади-я" каби кинояларин оғир ботади.

-...Рақсларингиз билан "дунё" кезганмисиз?

-Тўғри, мен шу даражада таълим, рақс санъатининг сирларини ўргатишда раҳматли Анваржон ака Ашурматов, Кундуз опа Миркаримова, Галя Измоилова, Ёқубжон Масихаев, Илья Ёқубова сингари балетмейстер устозларнинг ҳиссаси катта. Уларнинг санъати сирларини ўргандим.

Фаолиятим даврида Данғара туманидаги "Гулноз" бадиий ҳаваскорлик дастаси қизларининг санъатини телевидение орқали халқимизга намойиш этдик. "Нафосат-90" кўрик-танловида қатнашиб, 1-даражали диплом олишга эришдим. Бундан ташқари Пенза шаҳрида бўлиб ўтган халқ ижодиёти фестивалида, Москвада бўлиб ўтган Москва-Ҳиндистон маданият кунларида қатнашиб, ўзбек миллий рақс санъатини намойиш этдим.

-Ҳозирги фаолиятингиздан мамнунмисиз?

-Раққоса қизларимиздан Назокат Носирова, Наргиза Содиқова, Наргиза Каримова сингарилар рақс санъатини пухта ўзлаштириб бормоқда.

Вилоятимизда севимли раққоса М.Турғунбоева таваллудининг олдидан кўрик-танлов бўлиб ўтди. Наргиза Содиқова, Махфуза Пирматова, Назокат Носировалар туман босқичида ғолиб бўлиб, вилоят босқичига йўлланма олдилар. Буларнинг барчаси мени қувонтиради.

-Ўзингиз ўзбек рақс санъати ривожига қандай ҳисса қўшаяпсиз?

-Етишиб чиқаётган ёш истеъдодларимизга "Қиз бола", "Доира", "Тановар-1, -2, -3, -4, -5, -6", "Ўхшайди-ку", "Миллатлар рақси", "Доирада совға рақси", "Халқим" қўшиғига, "Дард тошкин" сингари қўшиқларга рақс тайёрлаб, халқимиз эътиборига ҳавола этдик.

Суҳбатдош: Мухтор СУЛАЙМОНОВ, Фарғона вилояти.

КАСБИ ОДДИЙ, ҲИММАТИ ОЛИЙ

Ёнимиздаги одамлар... Биз билан бир сафда туриб, елкама-елка меҳнат қилаётган кишиларга, ҳамкасбларимизга эътибор берамизми?

Озгина фурсат топиб, у билан юракдан суҳбатлаша оламизми? Соғлиги, оиласи, рўзғор-тирикчилиги, ҳол-аҳволидан воқиф бўламизми? Уни тўлқинлантираётган, кийинтирлаётган ҳис-туйғулар бизга бегона эмасми? Бу саволларга жавоб излар эканмиз, биз билан бақамти ишлаётган, ёнма-ён яшаётган инсонлар ила мулоқот қилишга ҳамиша ҳам вақт топавермаслигимизга, унинг ўй-ташвишларидан бехабарлигимизга иқрор бўламиз. Ваҳоланки, ҳар бир одам теварак-атрофидагиларнинг диққат-эътиборига ташна бўлиб яшайди, уларга дилини ёргиси келади, ҳамиша ўзига маслаҳатчи ва суянчиқ излайди.

Халқимизда "Касби оддий, ҳиммати олий" деган жуда топиб айтилган гап бор. Бу ибора ўзининг оддий касби билан эл-юртга сидқидил хизмат қилувчи, хокисор, турли мукофотлар олишни хаёлига ҳам келтирмайдиган инсонларга тааллуқлидир. Сурхондарё вилоятининг Шўрчи туманида йигирма бир йилдан бери дон маҳсулотлари ҳиссадорлик жамиятининг чиқинди оқава сувларни тозалаш иншоотида ишлаб келаётган Тўра Қулмонов ана шундай одамлардан бири. У ўзининг ҳаётида турли синовларга, қийинчиликларга дуч келди. Хусусан, 1970 йили йигитлик бурчини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликпарвар кучлари қисмида ўтаётган пайтида оғир жароҳатланиб, ҳарбий госпиталда етти ой давомида даволанди. Т.Қулмонов ногиронликка чиққан бўлса-да, ўзига муносиб ишни топди. Давлат томонидан беш хоналик уй бепул қуриб берилганлиги уни маълум даражада руҳлантирди. Ҳаётда ўз ўрнини топиш учун доимо тиришиб яшади, ўзи меҳнат қилаётган жамоада обрў-эътибор қозонди.

ОРАМИЗДАГИ ОДАМЛАР

Муборак эллигинчи баҳорини кутиб олаётган Тўра Қулмоновнинг оиласи ҳам ҳавас қилгулик. У умр йўлдоши билан беш фарзандни вояга етказишди, ўқитишди, билимли қилишди, эл-юрт қаторига қўшишди. Муқаддас, Майрам сингари қизлари олий маълумотли бўлишиб, бугунги кунда ёш авлодни тарбиялашда фаол қатнашишмоқда. Одилжон, Сарвигул, Дилафрўз сингари фарзандлари ҳам хонадоннинг эзгу анъаналарини давом эттириш руҳида тарбияланмоқдалар.

Қийинчиликка дуч келиб, тушкунликка тушган кишиларга далда бериш, уларни тўғри йўлга бошлашни ўз олдиларига ният қилиб қўйган кўпчилик шўрчиликлар Тўра Қулмоновни, унинг аҳил оиласини фарзандларига ибрат қилиб кўрсатадилар. Зеро, ўзгаларга намуна бўлиш, уларни тўғри йўлга эргаштириш, мардона умр кечириш эса ҳар бир инсон учун энг олий фазилатдир.

С.АЛИЕВ.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Туроб ХОЛТОЕВ, Азимжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Искандар ҚАЛАНДАРОВ, Эркин ЗИКРИЕЕВ, Икромжон НАЖМИДДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Шамсиддин ЭСОНБОЕВ.

МУАССИСЛАР: Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ўздонмаҳсулот" корпорацияси, "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" компанияси, "Ўзпахтасаноатсотиш", "Ўзбекипак", Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмалари, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Кўмитаси

Телефонлар: Қабулхона - 133-09-93 - 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари—133-16-27, 133-44-43, котибият —136-56-26. Ижодий гуруҳлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама бўлими - 136-56-30 (факс).

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-519-58; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган, Фарғона - 8-369-22-652-10; Самарқанд - 8-366-233-00-52; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-225-41-73; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-640-80; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Газетамиздан мақолалар кўчириб босилганда «Қишлоқ ҳаёти»дан олинди деб кўрсатилсин.

Навбатчи: А.ЖЎРАЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси томонидан 2000 йил 8 августда №00006-рақам билан рўйхатдан ўтказилган. Буюртма Г— 2008, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 19.00. Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди. 1 2 3 3 4 6.